

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2020

Ing. Jana Šafránková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Výdaje na bezpečnost v rozpočtech obcí Pardubického kraje
Diplomová práce

2020

Ing. Jana Šafránková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ing. Jana Šafránková**
Osobní číslo: **E18515**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Téma práce: **Výdaje na bezpečnost v rozpočtech obcí Pardubického kraje**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem diplomové práce je statistické zhodnocení vývoje výdajů na bezpečnost hrazených z rozpočtů obcí Pardubického kraje v letech 2006-2018 vůči ostatním výdajům, a to v systémovém kontextu organizace integrovaného záchranného systému v tomto regionu.

Osnova:

- Rešerše a studium pramenů.
- Získání a zpracování veřejně dostupných dat.
- Analýza dat a zhodnocení výsledků analýzy.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací: **–**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ADAMEC, V. Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. ISBN 978-80-7385-123-1.
KRAFTOVÁ, I. Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-261-0.
MORAN, M., REIN, M., GOODIN, R. E. (eds.) The Oxford Handbook of Public Policy. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 978-0-19-954845-3.
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
SZASZO, Z. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Mgr. Bohuslav Pernica, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání diplomové práce: **7. září 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. listopadu 2020**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 11. 2020

Ing. Jana Šafránková

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat Ing. Mgr. Bohuslavu Pernicovi, Ph.D. za cenné rady, pomoc a připomínky, které mi byly nápomocné při psaní této práce. Dále bych chtěla poděkovat rodině a svým blízkým, za jejich podporu při psaní diplomové práce.

ANOTACE

Analýzou výdajů hrazených z rozpočtů 451 obcí Pardubického kraje bylo v období let 2006–2018 zjištěno, že objem výdajů na bezpečnost a právní ochranu (skupina 5 dle odvětvového třídění) činí 3,8 % z celkových výdajů obcí. Za toto období existuje rostoucí tendence výdajů. Obce byly ve sledovaném období v letech 2006–2018 zkoumány dle kategorií v rozpadu na kraj, obce s rozšířenou působností a ostatní obce Pardubického kraje, a to v druhovém a odvětvovém členění. Byl pozorován vliv růstu a zpomalení ekonomiky (výše HDP) na vynaložený objem výdajů. Použitím korelační analýzy na vzorku, byla zjištěna slabá korelovanost v kategorii ostatních obcí, a to mezi výdaji na bezpečnost a právní ochranu vůči skupině ostatních výdajů. Dále pak, že větší závislost má na výdaje obcí na bezpečnost počet obyvatel než rozloha spravovaného území.

KLÍČOVÁ SLOVA

bezpečnost, integrovaný záchranný systém, Pardubický kraj, požární ochrana, rozpočet obce

TITLE

Municipal Expenditure on the Security in the Pardubice Region

ANNOTATION

This master thesis deals with the analysis of expenditures paid from the budgets of 451 municipalities of the Pardubice Region in the period 2006-2018 revealed that the volume of expenditures on security and legal protection (the group 5 according to the sectoral classification) is 3.8% of the total expenditures of municipalities. There is a growing trend in spending over this period. In the monitored period in the years 2006–2018, municipalities were examined according to the category in the breakdown into regions, municipalities with extended powers and other municipalities of the Pardubice Region, by type and by sector. The impact of growth and economic slowdown (GDP) on expenditure was observed. Applying correlation analysis on the sample, a weak correlation was found in the category of other municipalities, between security and legal protection expenditures against the group of other expenditures. Furthermore, the number of inhabitants is more dependent on municipal expenditures on security than the area of the administered territory

KEYWORDS

budget of the Municipalities, emergency unit, Integrated Rescue System, Pardubice region, security

OBSAH	
PODĚKOVÁNÍ.....	6
ANOTACE	7
KLÍČOVÁ SLOVA.....	7
TITLE	7
ANNOTATION	7
SEZNAM ILUSTRACÍ.....	9
SEZNAM TABULEK	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK.....	11
ÚVOD.....	12
1. Obce, financování obcí a jejich bezpečnost.....	14
1.1 Obec.....	14
1.2 Rozpočet obce	16
1.3 Bezpečnostní a fiskální federalismus.....	23
1.4 Zajištění bezpečnosti obce a možnosti jejího financování.....	25
2. Obce v Pardubickém kraji a zajištění bezpečnosti	36
2.1 Obce v Pardubickém kraji.....	36
2.2 Bezpečnost v obcích Pardubického kraje.....	41
3. Metodika analýzy výdajů Pardubického kraje	47
4. Analýza výdajů na bezpečnost v rozpočtech obcí Pardubického kraje	51
4.1 Výdaje na bezpečnost a ostatní skupiny výdajů kraje	51
4.2 Výdaje na bezpečnost a ostatní skupiny výdajů v členění na ORP a ostatní obce.....	55
4.3 Výdaje na bezpečnost a ostatní skupiny v ORP a ostatních obcích v členění na běžné a kapitálové výdaje.....	61
ZÁVĚR.....	64
POUŽITÁ LITERATURA	68
PŘÍLOHY	73

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Podíl skupin výdajů územních rozpočtů (%) a velikost příjmů (v mil. Kč) v ČR v letech 2006–2018.....	22
Obrázek 2: Podíly zásahů JSDH obcí v krajích a okresech ČR v letech 2009–2018.....	33
Obrázek 3: Mapa krajů ČR.....	36
Obrázek 4: Města a městyse v Pardubickém kraji k 31. 12. 2019	38
Obrázek 5: Četnosti obcí Pardubického kraje dle rozlohy k 1. 1. 2019	38
Obrázek 6: Počet obyvatel, výměra a hustota zalidnění v ORP Pardubického kraje k 1. 1. 2019	39
Obrázek 7: Počet obyvatel a výměra v ostatních obcích Pardubického kraje k 1. 1. 2019	40
Obrázek 8: Průměrné výdaje a průměrná hustota zalidnění na jednu obec v okresech Pardubického kraje v letech 2006–2018	41
Obrázek 9: Podíl jednotlivých subjektů na spolupráci s JPO v Pardubickém kraji v roce 2018 (%)	42
Obrázek 10: Rozmístění jednotek požární ochrany (JPO) v Pardubickém kraji k 31. 12. 2019	43
Obrázek 11: Počet zásahů JPO dle katastrálních území obcí Pardubického kraje v roce 2018.....	45
Obrázek 12: Počet provedených zásahů JPO SDH obcí dle okresů Pardubického kraje v letech 2010–2018	46
Obrázek 13: Výše HDP, běžných a kapitálových výdajů v obcích Pardubického kraje v letech 2006–2018 (mil. Kč)	52
Obrázek 14: Podíl skupin výdajů územních rozpočtů v Pardubickém kraji v letech 2006–2018 (%) ...	53
Obrázek 15: Podíl výdajů okresů na bezpečnost a právní ochranu obcí Pardubického kraje v letech 2006–2018 (tis. Kč)	54
Obrázek 16: Vývoj výdajů v odvětvovém členění v ORP Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč).....	56
Obrázek 17: Podíl skupin výdajů v odvětvovém členění v ORP Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč)	57
Obrázek 18: Vývoj výdajů v odvětvovém členění v ostatních obcích Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč).....	58
Obrázek 19: Podíl skupin výdajů v odvětvovém členění v ostatních obcích Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč)	58
Obrázek 20: Vývoj výdajů v ORP v druhovém členění v Pardubickém kraji v letech 2006–2018 (mil. Kč)	61
Obrázek 21: Vývoj výdajů v členění na druhové a odvětvové ve statutárním městě v letech 2006–2018 (mil. Kč).....	62
Obrázek 22: Vývoj výdajů v druhovém členění v ostatních obcích Pardubického kraje v letech 2006–2018 (mil. Kč)	63

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Schéma běžného rozpočtu obce v ČR v roce 2020.....	20
Tabulka 2: Schéma kapitálového rozpočtu obce v ČR v roce 2020.....	22
Tabulka 3: Plošné pokrytí jednotek požární ochrany v ČR.....	31
Tabulka 4: Struktura JPO a počet obcí v ČR v letech 2006 a 2018	31
Tabulka 5: Rozdělení obcí Pardubického kraje v okresech dle jejich statusu k 31. 12. 2019	37
Tabulka 6: Jednotky požární ochrany v okresech Pardubického kraje k 31. 12. 2018	43
Tabulka 7: Výpočet počtu km ² připadající na jednu JPO SDH obce k 1. 1. 2019.....	44
Tabulka 8: Počet registrovaných SDH a podíl výdajů na ně v okresech Pardubického kraje k 31. 12. 2018	45
Tabulka 9: Stupně síly závislosti v korelační analýze.....	49
Tabulka 10: Statistické charakteristiky souboru za Pardubický kraj v letech 2006–2018 (mil. Kč)	51
Tabulka 11: Statistické charakteristiky souboru za ORP a ostatní obce v letech 2006–2018 (mil. Kč)	55
Tabulka 12: Hodnoty korelačního koeficientu analýzy	60

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

apod.	a podobně
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
HDP	hrubý domácí produkt
HZS	hasičský záchranný sbor
IZS	integrovaný záchranný systém
JPO	jednotky požární ochrany
JSDH	jednotka sboru dobrovolných hasičů
Kč	korun českých
km ²	kilometr čtvereční
mil.	Milion
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
obyv./km ²	počet obyvatel na kilometr čtvereční
ORP	obce s rozšířenou působností
Sb.	Sbírka
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
tis.	tisíc
tzv.	tak zvaný
z.	zákon
ZZS	zdravotnická záchranná služba

ÚVOD

Jak vyplývá z ústavního zákona č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů*, na zajištění bezpečnosti ČR se podílí stát, územní samosprávné celky (obce) a vyšší územní celky (kraje). Obce se dle zákona č. 553/1991 Sb., *zákon České národní rady o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů* a zákona č. 133/1985 Sb., *zákon České národní rady o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů* podílejí zejména zřízením obecní policie a jednotek požární ochrany. V rozpočtech jim tak vznikají výdaje na bezpečnost. **Cílem diplomové práce je statistické zhodnocení vývoje výdajů na bezpečnost hrazených z rozpočtů obcí Pardubického kraje v letech 2006–2018 vůči ostatním výdajům, a to v systémovém kontextu organizace integrovaného záchranného systému v tomto regionu.** Diplomová práce zodpovídá dvě výzkumné otázky: „Jak velký podíl tvoří výdaje na zajištění bezpečnosti na rozpočtech obcí a je tento podíl na základě přidělených financí v rámci rozpočtového určení daní stálý? Závisí objem výdajů vynaložený obcemi Pardubického kraje na zajištění bezpečnosti na velikosti jejich spravovaného území či počtu obyvatel?“

Otázky se zabývají problematikou výdajů obcí na bezpečnost v závislosti na ostatních skupinách výdajů. Byly zvoleny z toho důvodu, že obce jsou ze zákona povinny plnit primární úkol, který představuje právě zajištění bezpečnosti. V průběhu sledovaného období je analyzována závislost kolísavosti těchto výdajů obcí na důsledcích ekonomického cyklu. Jejich dlouhodobý průběh se odvíjí od dynamiky vývoje hrubého domácího produktu (HDP). V závislosti na jeho výši a dle rozpočtového určení daní plynou příjmy do územních rozpočtů. Toto časové období 13 let je zvoleno pro svou délku a pro pozorování vývoje výdajů. V těchto letech ekonomika prošla jak zpomalením v důsledku světové ekonomické krize v roce 2008, tak růstem. Obce musejí v takových situacích svými výdaji adekvátně reagovat na výkyvy ekonomiky. Tyto výdaje z velké části ovlivňuje i rozloha a počet obyvatel v obcích. Lze předpokládat, že čím rozsáhlejší území musí obec zaopatřit, tím větší objem výdajů vynakládá.

Práce je členěna do čtyř kapitol. V první kapitole je vysvětlen pojem obec, její financování, způsob zajišťování bezpečnosti, a to v kontextu bezpečnostního a fiskálního federalismu. Přiblížena je především legislativa a právní úprava dané problematiky včetně charakteristiky územního rozpočtu. Druhá kapitola se věnuje popisu samotného Pardubického kraje. Popisuje strukturu jeho 451 obcí a jejich zapojení do zajištění bezpečnosti. Ve třetí kapitole je specifikována metodika použitá při ověřování stanovených otázek. Patří mezi ně obecná deskripce, komparace a ze statistických metod byla zvolena korelační analýza. Ve čtvrté

kapitole je provedena analýza na vzorku obcí situovaných do již zmíněného Pardubického kraje a jejich výdaje na zajištění bezpečnosti v letech 2006–2018. Celkové výdaje územních rozpočtů za kraj jsou nejprve analyzovány z pohledu jejich vývoje v průběhu sledovaného období. Poté jsou data rozdělena na obce s rozšířenou působností (ORP), které mají přenesené povinnosti dané státem a skupinu ostatních obcí. Dále je analyzována závislost výdajů na zajištění bezpečnosti vůči ostatním výdajům obcí pomocí korelační analýzy a zodpovězena otázka závislosti mezi výdaji a rozlohou spravovaného území či počtem obyvatel. V poslední části této kapitoly jsou výdaje rozčleněny na běžné a kapitálové a sledován je jejich průběh ve zkoumaném období.

V práci jsou využita data ze zdrojů Českého statistického úřadu, Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru České republiky a Pardubického kraje a Monitor – informační systém Ministerstva financí.

1. Obce, financování obcí a jejich bezpečnost

Aby mohla být provedena analýza výdajů na bezpečnost obcí v Pardubickém kraji v systémové kontextu, je třeba si nejdříve vysvětlit pojem obec, způsob jejího financování a zajišťování bezpečnosti a zasazení do rámce bezpečnostního a fiskálního federalismu. Zejména je specifikována základní právní úprava postavení obcí v zajišťování bezpečnosti, rozpočtové vymezení obce a systémový kontext existence ostatních institucí.

1.1 Obec

Základní vymezení obce je dáno ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů*, který v článku 99 uvádí, že: „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“ Dále je v článcích 100 až 105 definován vznik a zánik obce, jejich podřazenost vyšším územním celkům a působnost jejich zastupitelstev.

Pojem obec, její postavení a orgány s jejich pravomocemi jsou dále definovány v zákoně č. 128/2000 Sb., *zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*. V § 1 tohoto legislativního dokumentu je uvedeno, že: „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ Obec je dle tohoto zákona veřejnoprávní korporací, zajišťuje všestranný rozvoj svého území, majetku a stará se o potřeby svých občanů (při plnění svých úkolů také chrání veřejný zájem).

Pokud obec splní určitá kritéria (například počet obyvatel přesáhne 3 000), může nést označení město. Zmíněný zákon *o obecním zřízení* upravuje také zvláštní kategorii měst a tou jsou statutární města. Odlišují se především tím, že upravují své vnitřní poměry statutem a jejich správa je odlišná od ostatních měst především samosprávou městských částí. Ministerstvo vnitra pak vyčleňuje další skupinu obcí s názvem městys, ve které je toto označení dáno spíše z historického hlediska. Zvláštní postavení v systému samosprávných celků má hlavní město Praha, které je upraveno zvláštním zákonem č. 131/2000 Sb., *o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů*.

Jelikož obce často vykonávají i funkci státních orgánů, rozlišuje se u nich samostatná a přenesená působnost. Pokud obec spravuje své záležitosti samostatně, jedná se o samostatnou působnost, která může být omezena pouze zákonem. Samospráva se uskutečňuje prostřednictvím volených orgánů – zastupitelstev a přímým hlasováním obyvatel. Jedná se

o takzvanou decentralizaci. Zabezpečení místních záležitostí, jež jsou v zájmu obce a občanů, ukládá obecně závaznou vyhláškou.

V situaci, kdy zákonnou cestou dojde ke svěření výkonu státní správy orgánu obce – neboli dekoncentraci moci, vykonává ji tento orgán jako přenesenou působnost. Poté může v souladu se zákonem vydávat nařízení obce či projednávat přestupky. Na plnění svěřených úkolů obce obdrží ze státního rozpočtu finanční příspěvek. Dozor nad výkonem samostatné působnosti obcí je vykonáván v plném rozsahu Ministerstvem vnitra, dozor nad výkonem přenesené působnosti je svěřen výlučně krajským úřadům (Peková, 2011).

Zákon o obcích podle míry přenesení státní moci rozlišuje obec, obec s matričním úřadem, obec se stavebním úřadem, obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností – na ně byla v roce 2003 převedena většina kompetencí zrušených okresních úřadů dle zákona č. 320/2002 Sb., *o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů*. Obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem jsou upraveny zvláštním zákonem č. 314/2002 Sb., *o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem, ve znění pozdějších předpisů*. Stanovuje se jím mimo jiné finanční příspěvek, který těmto obcím náleží pro zabezpečení přípravy pro výkon státní správy.

Obec je dle § 5 *zákona o obcích* samostatně spravována zastupitelstvem obce a dalšími orgány, mezi něž patří rada, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. **Zastupitelstvo** zejména schvaluje rozpočet obce, zřizuje fondy, vydává obecně závazné vyhlášky či zřizuje nebo ruší obecní policii. **Starosta** je volen zastupitelstvem z řady svých členů. Zastupuje obec navenek a mezi jeho hlavní odpovědnost patří včasné objednání přezkoumání hospodaření obce a odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce. **Rada obce** připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce, zajišťuje hospodaření obce dle schváleného rozpočtu a schvalování účetní závěrky. Důležité je zmínit, že každá obec má povinnost zřídit finanční a kontrolní výbor, které volí zastupitelstvo. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor ověřuje plnění usnesení zastupitelstva obce (rady obce) a dodržování právních předpisů ostatními výbory.

Český statistický úřad uvádí, že k 1. 1. 2020 bylo v České republice 6 258 obcí. Do té doby se celková hodnota měnila pouze v řádu jednotek a příčinnou bylo sloučení menších či rozdělení větších celků. Podle zavedené a ustálené struktury, má každá obec své kódové označení a spadá do příslušného vyššího územního správního celku, tedy kraje (ČSÚ – Srovnání krajů v České republice, 2019).

1.2 Rozpočet obce

Hospodaření s finančními prostředky mají obce uloženo zákonem č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje základní pravidla pro jejich tvorbu, obsah a funkci. Územní samosprávný celek má ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje svých organizačních složek. Mezi krajské rozpočtové výdaje spadá skupina závazků z plnění jeho povinností, výdaje na činnost jeho orgánů a státní správy či úhrada úroků a půjček. Mezi základní příjmy rozpočtu kraje patří zejména příjmy z vlastního majetku, výsledků z vlastní činnosti, z hospodářské činnosti organizací kraje, výnosy daní nebo podíl na nich a jiné peněžité dary a příspěvky. Skladba rozpočtu kraje je velmi podobná obecnímu. Avšak narozdíl od kraje, kde tvoří příjmy mimo jiné dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů, plynou obcím příjmy i v podobě dotací z rozpočtu kraje.

Dle § 3 *zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů* je obcím a krajům uloženo sestavovat kromě ročního rozpočtu i rozpočtový výhled. Jeho nezpracování je posuzováno jako správní delikt, za který může být krajským úřadem uložena pokuta. Zákon dává možnost zvolit si míru podrobnosti členění rozpočtového výhledu. Všichni tvoří sestavu alespoň ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Zpracovává se za účelem střednědobého finančního plánování, udržení stabilní finanční situace, zkvalitnění hospodaření a možnost rychlého zorientování pro využití účelových dotací. Problém, se kterým se územní celky potýkají při sestavování výhledů, je například vývoj příjmů obcí, který závisí na vývoji makroekonomických ukazatelů. Ty poté ovlivňují výši daní, které se odvedou do rozpočtu obce. Obtížněji se také v ČR pracuje s neustále se měnící legislativou. Zejména pak s konstrukcí daňových zákonů, rozpočtovými pravidly a daňovým určením.

V České republice jsou na úrovni územních samosprávných celků sestavovány rozpočty obcí (měst), krajů, dobrovolných svazků obcí a rozpočty příspěvkových organizací, u nichž jsou zřizovatelem obce a kraje. Soustřeďují se zde jak příjmy, které obec (kraj) získá na základě přerozdělení z vyššího stupně rozpočtové struktury, tak příjmy generované jejich vlastní aktivitou. Ty se poté rozdělují a používají na financování veřejných statků. Územní rozpočet je založen, rozdělován a používán v souladu s principy veřejných rozpočtů – s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (daně) způsobu financování. Územní rozpočet by měl být nástrojem financování potřeb v oblasti zabezpečování různých veřejných

statků z dlouhodobého hlediska při respektování nejen preferencí občanů v oblasti veřejných statků, ale i jejich ochoty platit daně a uživatelské poplatky na jejich produkci a spotřebu (Peková, 2011).

Samotný rozpočet a rozpočtový proces je nástroj k zabezpečení a financování obecní politiky. Rozpočet lze chápat jako bilanci (bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období), finanční plán (zajišťuje dostatek příjmů pro plánované výdaje) a nástroj prosazování cílů regionů (stanovuje priority regionů a alokuje mezi ně zdroje). Musí být reálný, úplný a pravdivý. Obecně lze říci, že rozpočtovým procesem rozumíme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření určitého celku v daném období. Pokud během roku dojde k nesrovnalostem mezi rozpočtem a skutečností, k nimž patří např. nepředvídatelné události, organizační změny či změny zákonů, je nutné změnit rozpočet (změnu schvaluje zastupitelstvo), využít mimorozpočtové zdroje (např. fond rezerv) nebo přijmout rozpočtová opatření. Jedná se o povolené přesuny rozpočtových položek mezi jednotlivými druhy příjmů a výdajů či povolené překročení rozpočtu podřízené organizace v případě, kdy hrozí schodek rozpočtu. Pokud není rozpočet schválen do nového rozpočtového období, hospodaří se podle rozpočtového provizoria. Postupuje se dle předchozího rozpočtového období nebo dle plánovaného rozpočtu (Provazníková, 2015).

Územní rozpočet se tvoří několika způsoby. Mezi základní patří přírůstkový, kde se stanoví odhad meziročních změn (například odhad růstu cenové úrovně, očekávané demografické změny či legislativní změny), o které se upraví současný rozpočet, který je považován za základ rozpočtu budoucího. Nevýhodou tohoto způsobu je právě skutečnost, že bere v úvahu historické údaje a nezabývá se jejich oprávněností ani, zda odpovídají potřebám občanů. Dalším přístupem bývá fixně limitovaný rozpočet. Využíván je zejména ústřední vládou k řízení vlastních odborů a rozpočet je pro následující rok pro danou oblast služeb vždy fixní. Na úrovni municipalit se jedná o situace, kdy jsou veřejné statky poskytovány prostřednictvím jiných organizací. Těm je pak vyčleněna určitá finanční částka, kterou si organizace rozdělí mezi své nákladové položky dle vlastního uvážení. Efektivnost tohoto způsobu je dána tím, že pokud vznikne v určité oblasti deficit, může se kompenzovat z jiné oblasti, kde se vytvoří úspory.

Příjmy do rozpočtu územních celků plynou zejména dle zákona č. 243/2000 Sb., *zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů*. Upravuje

rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitých věcí a daně silniční. V historii se jejich struktura často měnila právě skrze změny legislativy či její novelizace. V analyzovaných letech 2006 až 2018 došlo k devíti novelizacím například *zákona o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů*. Jedna z prvních se zabývala především úpravami na úrovni krajů, na které byly převedeny kompetence zrušených okresních úřadů. Převzatým odpovědnostem však adekvátně neodpovídal systém jejich financování, který z většiny spočíval v účelových dotacích. Další novely odstranily nedostatky dosavadního rozpočtového určení daní a zohlednily více faktorů ovlivňující výdaje obcí. Rozšířilo se doposud platné základní kritérium (počet obyvatel upravený koeficienty velikostních kategorií obcí) použité při přerozdělení podílu obcí na sdílených daních o nová kritéria. Jednalo se zejména o celkovou výměru obce a počet obyvatel. Použití kritéria výměry zvýhodňuje ty obce, které mají nižší hustotu osídlení. Vznikaly však poměrně velké disproporce v daňových příjmech na obyvatele mezi jednotlivými velikostními kategoriemi obcí. Následným opatřením se omezila možnost započtené katastrální výměry obce v přepočtu na jednoho obyvatele. V průběhu let se ukázalo, že novelizovaný model z předešlého období vykazuje stále řadu nedostatků. Cílem všech těchto transformací bylo zajistit spravedlivější přísun financí pro velikostně různorodé obce. Pravomoc územních samosprávných celků při ovlivňování daňových příjmů je však stále minimální. Většinu základních náležitostí daní určují celostátně platné zákony.

Výdaje rozpočtů lze analyzovat pomocí rozpočtové skladby. Jedná se o zavedené jednotné, systematické a přehledné členění příjmů a výdajů pro všechny operace veřejných rozpočtů a je zakotvena v právní úpravě vyhlášky č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů*. Umožňuje zabezpečit jednotnost a přehlednost rozpočtů, analyzovat a sumarizovat příjmy a výdaje v rozpočtové soustavě, analyzovat hospodaření a krytí schodku či využití přebytku rozpočtu a zajistit potřebné informace a jejich využití v municipální a regionální politice.

Celkem existuje 13 druhů třídění, avšak pro analýzu je relevantní druhové a odvětvové třídění. Hledisko odvětvového třídění skupin se zaměřuje na odvětví neboli druh činnosti, z které příjmy plynou nebo na kterou se výdaje vynakládají. Je přesně daná hierarchie označení, která sestává z nejnižší jednotky – paragrafu. Ty se sdružují v pododdíly a oddíly. Nejvyšší jednotkou je pak skupina. Rozlišuje se jich šest:

1. Zemědělství a lesní hospodářství (zemědělství, lesní hospodářství a rybářství),
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (průmysl, stavebnictví, obchod a služby, doprava, vodní hospodářství, spoje),
3. Služby pro obyvatelstvo (vzdělávání a školské služby, kultura, církve a sdělovací prostředky, sport a zájmová činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochrana životního prostředí, výzkum a vývoj),
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti (dávky a podpory v sociálním zabezpečení, politika zaměstnanosti, sociální služby),
- 5. Bezpečnost státu a právní ochrana (obrana, civilní připravenost na krizové stavy, bezpečnost a veřejný pořádek, právní ochrana, požární ochrana a integrovaný záchranný systém),**
6. Všeobecná veřejná správa a služby (státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany, finanční operace).

Pro analýzu budou dále zpracovávána data primárně ze skupiny číslo 5 a to v komparaci se skupinami 1 až 4 a 6, které jsou zahrnuty do skupiny ostatní.

Struktura územního rozpočtu je tím do jisté míry jasně definovaná. Obce tvoří běžný a kapitálový rozpočet, což umožňuje větší přehled o vynakládání daňových či nedaňových příjmů. Toto členění příjmů a výdajů na běžné a kapitálové se nazývá druhové. U výdajů se hledí zejména na protihodnotu vynakládané platby a u příjmů na druh poskytovaného plnění. Nejnižší sledovanou jednotkou jsou rozpočtové položky, které se seskupují do podseskupení. Ta se soustřeďují do seskupení a nejvyšší jednotkou je rozpočtová třída:

1. Daňové příjmy
2. Nedaňové příjmy
3. Kapitálové příjmy
4. Přijaté transfery
5. Běžné výdaje
6. Kapitálové výdaje
8. Financování

Dle § 4 zákona č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*, může být běžný rozpočet sestaven jako vyrovnaný, kde se příjmy rovnají

výdajům (samosprávný celek je schopen svými příjmy krýt pouze běžné výdaje) nebo jako deficitní, kde jsou příjmy menší než běžné výdaje (celek není schopen svými provozními příjmy financovat provozní výdaje). Příjmy a výdaje běžného rozpočtu jsou určeny k financování běžných, každoročně se opakujících potřeb. Zejména na krytí provozních výdajů na zabezpečení lokálních veřejných statků a služeb. Složky běžného rozpočtu obec zachycuje formou znázorněnou v tabulce č. 1.

Tabulka 1: Schéma běžného rozpočtu obce v ČR v roce 2020

Příjmy	Výdaje
Daňové: - svěřené daně - sdílené daně - místní a regionální daně - správní poplatky (daně)	- všeobecné veřejné služby (veřejná správa) - veřejný pořádek (policie, hasiči) - vzdělání - péče o zdraví (veřejné zdravotnictví) - bydlení - komunální služby - na podnikání - ostatní běžné výdaje (placené pokuty apod.) - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům
Nedaňové: - uživatelské poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od vlastních neziskových organizací	
Přijaté transfery: - běžné dotace ze státního rozpočtu - běžné dotace ze státních fondů - od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy (dary, sankce apod.)	

Zdroj: Provozničková, 2015

Hlavními složkami běžných příjmů jsou příjmy daňové. Dle získaných dat z Monitoru – informačního portálu ministerstva financí, tvoří největší část zahrnující zpravidla až 88 % z celkových příjmů. Jsou dány rozpočtovým určením daní. Jelikož mezi ně patří daně z příjmů, majtkové daně a nepřímé spotřební daně, jejich výši ovlivňuje především podíl ekonomicky aktivních obyvatel, nerovnoměrně rozložený základ daně či různá osvobození a úlevy od daně. Další část představují nedaňové příjmy, zahrnující příjmy z vlastního podnikání, finančního investování či příjmy z prodeje vlastního majetku, tvořící zhruba 2 %. V neposlední řadě sem patří přijaté transfery tvořící přibližně 9 % z celkových příjmů rozpočtu, které ve většině případů zajišťují nedostatek vlastních financí. Zpravidla se jedná o účelové dotace, kterých

obce nejčastěji využívají na financování vzdělání, záchranné služby, na zajištění bezpečnosti – municipální policie a hasičů apod.

Peková (2011) uvádí, že: „V tomto modelu má každá vládní úroveň, tzn. včetně územní samosprávy, vyčleněny své vlastní daňové příjmy. Nižším vládním úrovním se však obecně vyčleňují menší příjmy, a to místní a regionální daně a některé další svěřené, případně i sdílené daně, celkově však v menším objemu, než je jejich maximální potřeba v krátkém období během rozpočtového roku. Vlastní daňové a nedaňové příjmy rozpočtů nižších vládních úrovní pak doplňují dotace z vyššího rozpočtu, zejména ze státního rozpočtu. Prostřednictvím přerozdělovacích procesů formou dotací, i když jejich výše a četnost se snižují, může stát zmírňovat rozdíly ve fiskální kapacitě, nerovný daňový výnos v jednotlivých regionech a obcích a umožnit územní samosprávě na celém území státu zabezpečovat základní lokální a regionální veřejné statky ve srovnatelné kvalitě. Zároveň může alespoň v minimální míře ovlivňovat rozhodování územní samosprávy, která je ve vyspělých demokratických zemích do značné míry nezávislá na státu.“

Naopak stránka výdajů je v členění poměrně vyrovnaná. Největší část představují výdaje na vzdělávání (13 %), druhou největší pak výdaje na zajištění veřejného pořádku (10 %) a první trojici uzavírá veřejné zdravotnictví (6 % z celkových výdajů). Následuje je skupina veřejné správy (5 %), komunální služby (4 %) a výdaje na bydlení s 2% podílem na celkových výdajích (Černohorský, Teplý, 2013).

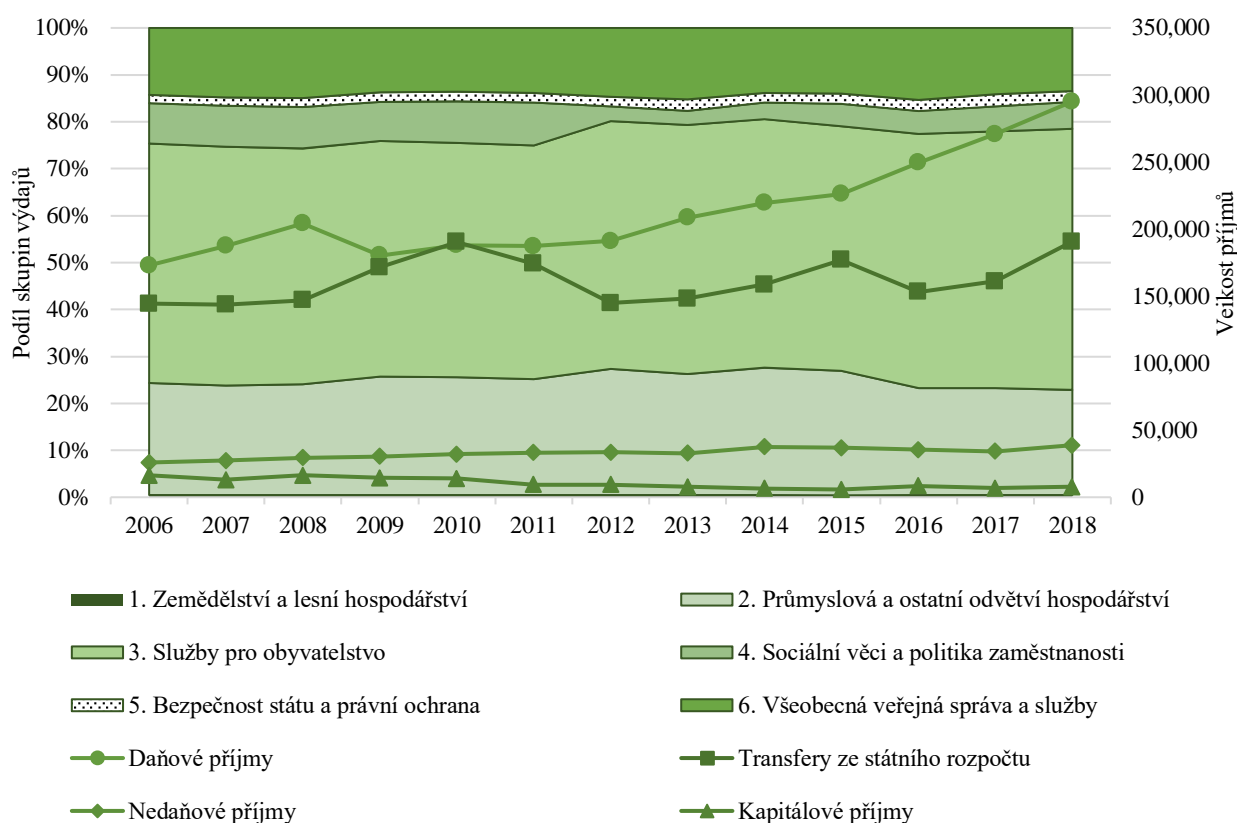
V kapitálovém účtu se zachycují příjmy a výdaje, které se vztahují k financování investičních potřeb a přesahují období jednoho investičního roku. Jsou zpravidla jednorázového a neopakovatelného charakteru. Kapitálový účet je vyrovnaný v případě, že se jeho výdaje rovnají příjmům, deficitní, pokud kapitálové výdaje převýší příjmy a přebytkový v situaci, kdy jsou kapitálové výdaje menší než příjmy. Schéma kapitálového rozpočtu zobrazuje tabulka č. 2.

Tabulka 2: Schéma kapitálového rozpočtu obce v ČR v roce 2020

Příjmy	Výdaje
- z prodeje majetku	- na investice
- kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy	- kapitálové dotace jiným rozpočtům
- příjmy z půjček	- na nákup obligací, akcií
- příjmy z emise vlastních obligací	- poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
- přebytek běžného rozpočtu	- splátky dříve přijatých půjček
- dary na investice apod.	- krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Provazníková, 2015

Ve vztahu k územním rozpočtům znázorňuje obrázek č. 1 data za území celé ČR v období let 2006–2018.

Obrázek 1: Podíl skupin výdajů územních rozpočtů (%) a velikost příjmů (v mil. Kč) v ČR v letech 2006–2018

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

V obrázku č. 1 jsou skupiny výdajů odvětvově rozděleny a největší část představují výdaje na služby pro obyvatelstvo 52 %. Další jsou průmyslová a ostatní odvětví hospodářství 25 %, všeobecná veřejná správa a služby 14 %, sociální věci a politika zaměstnanosti 6 %, a ostatní 2 %.

bezpečnost státu a právní ochrana 2 % a poslední je zemědělství a lesní hospodářství, které představuje necelé 1 %. Trend příjmové stránky územních rozpočtů je dlouhodobě rostoucí. Jedná se o daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a transfery ze státního rozpočtu. Obrázek č. 1 podporuje též tvrzení Provazníkové (2015), že jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů pro obec představují daňové příjmy. V dnešní podobě je tvoří zejména sdílené a výlučné daňové příjmy.

1.3 Bezpečnostní a fiskální federalismus

Teorie fiskálního federalismu hledá optimální využití zejména alokační funkce veřejných financí na určitých vládních úrovních. Jedná se o decentralizaci s částečným zajišťováním a financováním veřejných statků jednotlivými úrovněmi územní samosprávy, jelikož mohou lépe a efektivněji reagovat na preference občanů na svém území (obce, regionu). Základní články územní samosprávy zabezpečují pro své občany lokální veřejné statky a tzv. národní veřejné statky (zajišťované zejména v rámci přenesené působnosti). Mezi základní patří školství, veřejné zdravotnictví, sociální služby, třídění a likvidace komunálního odpadu, požární ochrana, doprava, péče o veřejné komunikace, zeleň a osvětlení. Ve městech je struktura zabezpečovaných veřejných statků mnohdy rozmanitější, což souvisí s rozsahem samostatné a mírou přenesené působnosti. Vyšší efektivnosti lokálního veřejného sektoru je dosahováno díky úsporám z rozsahu. Proto stále častěji dochází ke sdružování malých obcí (Peková, 2011).

V ČR je využíván tzv. kombinovaný model fiskálního federalismu, který je založen na částečné decentralizaci veřejných výdajů a veřejných příjmů. Vychází ze skutečnosti, že se vyskytují minimálně dvě úrovně veřejné správy: místní a ústřední. Jeho hlavní oblastí je zkoumání finančních vztahů mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi. Konkrétně pak optimální přiřazení příjmů, rozdělení odpovědností za zabezpečování a financování veřejných statků mezi jednotlivými úrovněmi fiskálního systému. Jedná se tedy o formu decentralizace kompetencí, pravomocí a odpovědností v rozhodování o zabezpečování veřejných statků a způsobu financování potřeb veřejného sektoru mezi jednotlivé vládní úrovně (včetně územní samosprávy). Obce a kraje zde nejsou zcela finančně soběstačné a dochází k přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu. K těm dochází dle předem (většinou zákonem) stanovených daňových určení a dotacemi (transfery) v rámci rozpočtové soustavy (Provazníková, 2015).

Dle Waxmana (2011) bezpečnostní federalismus udává vztahy a institucionální uspořádání členité struktury systému zajišťujícího bezpečnost. Jedná se o úroveň národní i místní samosprávy. Všechny činnosti se řídí složitou sítí legislativních pramenů, a to od nadnárodních smluv, přes zákony vydané státem, obecnou legislativu i rozhodnutí soudů, až po místní vyhlášky územní samosprávy. Jedná se o vertikální koordinaci národních bezpečnostních institucí, které vkládají pravomoci do rukou nižších územních celků.

V českém pojetí federalismu zodpovídá na území ČR za zajištění bezpečnosti centrální vláda. Jedná tak z pověření dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů*, kde se v článku 1 uvádí: *„Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.“* Článek 3 dále uvádí postavení jednotlivých složek systému: *„Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. Rozsah povinností a další podrobnosti stanoví zákon.“* Místní vlády mají tedy podle článku 3 možnost zřizovat vlastní bezpečnostní instituce. Jedná se o obecní policii nebo jednotky požární ochrany, díky kterým se obce do systému zapojují. Tyto instituce je třeba efektivně financovat. Podílí se jak samotná obec, tak i kraj a stát, nejčastěji prostřednictvím dotací. Pro zajištění dostatečného objemu financí pro zaopatření potřebných prostředků se používají příjmy ze systému rozpočtového určení daní.

Centrální vláda ovlivňuje postavení i funkce územní samosprávy zejména prostřednictvím bezpečnostní/obrané legislativy. Určuje vnitřní strukturu národních bezpečnostních institucí, jakou výzbroj a výstroj budou mít k dispozici pro splnění zadaných úkolů, jaké bude jejich personální zajištění a jak bude probíhat příprava personálu na výcvik a vzdělávání. Důležité je též zajištění dostatku tohoto personálu a využít se k tomu mohou dobrovolnické sbory či zálohy.

Pod státem, jako nejvyšší instancí, se ve struktuře zajišťování bezpečnosti nachází jednotlivá ministerstva a jejich činnost při výstavbě a provozu bezpečnostního systému je koordinována bezpečnostní radou státu. Do skupiny tzv. silových ministerstev, které řídí složky ozbrojených sil nebo ozbrojených bezpečnostních sborů patří Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo financí. Lze sem zařadit i Úřad

vlády ČR zajišťující agendu předsedy vlády ČR, kterému je podřízena Bezpečnostní informační služba (Pernica, 2019).

Pernica (2019) dále uvádí, že: „*V České republice existuje 13 schopností (silových institucí), které lze vertikálou dělit na vojenské, určené primárně pro zajištění územní celistvosti a suverenity státní moci, a nevojenské určené pro zajištění zbylých oblastí a operujících jen na území ČR. V rámci této množiny lze pak horizontálou tyto silové složky dělit na zpravodajské služby a ostatní. Vojenskými složkami v péči Ministerstva obrany jsou: Armáda ČR, Hradní stráž a Vojenská kancelář prezidenta republiky, Vojenská policie a Vojenské zpravodajství. Nevojenskými složkami jsou: Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR a Úřad pro zahraniční styky a informace v působnosti Ministerstva vnitra.*“

Stát koordinuje hospodaření územních samospráv, jelikož musí být v souladu s jeho koncepcí hospodářské a stabilizační fiskální politiky a ověřuje tím dodržování fiskální disciplíny. Neexistuje ideální univerzální systém financování potřeb obcí a regionů. Téměř každá země má svá specifika v hospodaření územní samosprávy, zejména ve struktuře rozpočtových příjmů a výdajů, v míře fiskální decentralizace i ve financování rozsahu a kvality veřejných statků zabezpečovaných v lokálním a regionálním veřejném sektoru. Způsob financování potřeb veřejného sektoru vyhovující v jedné zemi, se tak nemusí shodovat se systémem v jiné zemi (Peková, 2011).

1.4 Zajištění bezpečnosti obce a možnosti jejího financování

Tvorba bezpečnostní politiky v moderním státě má obvykle protichůdný charakter. Pod tlakem každodenních požadavků na opatření, často konstruovaných jako „krize“, cítí rozhodovací orgány nutnost jednat bez prodlení. Přesto silné systémy stále prosazují decentralizovanější směry. Efektivní struktura autorit, stejně jako efektivní právní systém předpokládá, že lidé, kteří v ní působí, sami internalizují pravidla, která stanoví, a kriticky hodnotí své vlastní chování podle jeho předpisů (Moran, Rein, Goodin, 2008).

Jak již bylo uvedeno, základní právní legislativou v ČR, která spadá do systému bezpečnostního federalismu, je ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů*. Zde se v článku 1 a 3 uvádí, že klíčovou roli v zajištění bezpečnosti představuje stát. Ten ukládá obcím, aby zajišťovaly část bezpečnosti, a to především zřízením jednotek požární ochrany a obecní policie.

Relevantní zákony pro další analýzu upravující problematiku bezpečnosti v obcích jsou:

- zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*;
- zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů*;
- zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*;
- zákon č. 553/1991 Sb., *o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů*;
- zákon č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů*.

Bezpečnost na úrovni obecních celků je zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*. Dle této právní úpravy má obec zabezpečit místní záležitosti veřejného pořádku a ochránit bezpečnost, zdraví a majetek obyvatel. Mohou tak učinit prostřednictvím krizového štábu, bezpečnostní rady či obecně závazných vyhlášek. Ty fungují na principu úplného zákazu činností, které by mohly narušit veřejný pořádek, nebo jejich omezení na určitou dobu. Obce také poskytují plnou součinnost složkám integrovaného záchranného systému (IZS) při řešení krizových situací.

Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů*, dále definuje působnosti a pravomoci státních orgánů a orgánů správních celků při přípravě na krizové situace. Například v § 21 se uvádí: „*Starosta obce zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací; ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí.*“

Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*, upravuje zejména koordinovaný postup složek tohoto systému a jejich působnost, úlohu státních orgánů a samosprávných celků při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích včetně ochrany obyvatelstva v době nebezpečí. Finanční zabezpečení tohoto systému, jakožto nasazení sil a prostředků složek IZS, uplatňuje Ministerstvo vnitra a kraj v návrhu svého rozpočtu. Abychom mohli označení IZS použít je nutné, aby při zásahu u mimořádné události zasahovaly nejméně dvě složky tohoto systému (Kroupa, Říha, 2006).

Celková sestava integrovaného záchranného systému je následující:

- **základní složky** – Hasičský záchranný sbor ČR (profesionální), jednotky požární ochrany (dobrovolní a podnikoví hasiči), poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie ČR;
- **ostatní složky** – ostatní záchranné a ozbrojené sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů.

Základní složky IZS rovnoměrně rozprostírají své prostředky po celém území ČR za účelem zajištění nejefektivnějšího zásahu a nepřetržité připravenosti. Jsou zřízena stálá operační a informační střediska (hasičského záchranného sboru) pro pomoc při koordinaci složek IZS. Ostatní složky poskytují pomoc na vyžádání (Kroupa, Říha, 2006).

Pokud obec není schopna zajistit místní záležitosti sama, smí uložit úkoly Policii ČR. Ta zabezpečuje místní záležitosti a veřejný pořádek v souvislosti s konáním významných politických, kulturních, společenských a sportovních akcí (Macek, 2011). Policie ČR patří mezi ozbrojené složky sloužící veřejnosti. Plní úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti vyplývající z příslušných zákonů a předpisů, a to nejen českých, ale též předpisů Evropských společenství a mezinárodních smluv. Mezi její hlavní úlohy patří chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Zodpovídá se Ministerstvu vnitra a hlavním orgánem je zde policejní prezidium. Tomu je přímo podřízeno 14 krajských ředitelství (Policie ČR, 2019).

Dle zákona 553/1991 Sb., *o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů*, se na zabezpečení veřejného pořádku na území obce podílí také obecní policie zastoupena strážníky. Dohlíží na dodržování právních předpisů, ochranu osob a majetku a provádí blokové řízení o přestupcích. Obecní policie zřízená městem, statutárním městem či hlavním městem Praha, se označuje jako městská policie. Obec se může rozhodnout, zda ji zřídí či nikoli. Pokud tak učiní, řídí ji starosta nebo jiný zvolený člen zastupitelstva obce. Pokud ji obec nezřídí, může uzavřít s jinou obcí v témže kraji, která obecní policii zřídila, veřejnoprávní smlouvu. Jedná se o právní vztah dvou smluvních stran, ve kterém bude obecní policie obce vykonávat úkoly na území obce, která obecní policii nezřídila.

Další složkou IZS účastníci se při zajišťování bezpečnosti je Hasičský záchranný sbor ČR, který je zřízen na základě zákona č. 320/2015 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)*, ve znění

pozdějších předpisů. Je základním prvkem celého systému. Struktura HZS ČR v nynější podobě kopíruje strukturu administrativního členění ČR. Znamená to, že v každém kraji je zastoupen HZS kraje. Na centrální úrovni Ministerstva vnitra je jeho orgánem Generální ředitelství HZS ČR. Jeho primární úlohou je chránit životy a zdraví obyvatel, majetek před požáry a poskytovat pomoc při mimořádných událostech. Na základě pokynů od velitele zásahu řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí, koordinuje záchranné a likvidační práce, zajišťuje nebezpečné oblasti, provádí evakuaci či nouzové zásobování a organizuje instruktáže a školení ochrany obyvatelstva (Szaszó, 2010).

V souvislosti s HZS ČR je nutné zmínit také zákon č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.* Zde je upravena pozice jednotlivých orgánů státní správy v celém systému zabezpečování požární ochrany. Důležitou roli zastává Ministerstvo vnitra, které zpracovává návrh rozpočtu hasičského záchranného sboru a návrh na poskytnutí dotací pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí. Dále jsou zde specifikovány úkoly samotného hasičského záchranného sboru, kraje a jejich provázanost, ale také problematika plnění úkolů státní správy v zajišťování požární ochrany v přenesené působnosti na orgány obcí. Konkrétně kraj přispívá hasičskému záchrannému sboru kraje na financování jeho potřeb a obcím na financování potřeb jejich jednotek sborů dobrovolných hasičů.

V § 29 zákona *o požární ochraně* je stanoveno, že: „*Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly podle zvláštního právního předpisu ve svém územním obvodu.*“ Obec zabezpečuje nejen akceschopnost jednotky, ale také odbornou přípravu jejích členů s poskytnutím finanční a materiální podpory. Obce mohou se souhlasem hasičského záchranného sboru kraje, namísto vlastní jednotky požární ochrany, zajistit plnění úkolů požární ochrany také prostřednictvím smlouvy o zřízení společné jednotky požární ochrany mezi sebou nebo se státem, který zastupuje hasičský záchranný sbor kraje.

Jednotky požární ochrany se dělí dle § 65 *zákona o požární ochraně* do 4 skupin:

- jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje) – jsou součástí HZS krajů a činnost je pracovníky vykonávána jako jejich povolání (služební poměr);
- jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (SDH obce) – jsou zřízeny obcemi a činnost vykonávají na základě dobrovolnosti;

- jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku) – jsou zřízeni právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami. Činnost vykonávají jejich zaměstnanci jako povolání v pracovním poměru;
- jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (SDH podniku) – jsou zřizovány právníckými osobami a činnost vykonávají dobrovolně jejich zaměstnanci (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Obce, které nezřídí jednotku požární ochrany, jsou dle *zákona o požární ochraně* povinny podporovat společnou jednotku hasičského záchranného sboru kraje nebo obce, jejíž jednotka požární ochrany je určena požárním poplachovým plánem kraje pro uvedenou obec. Zákon ukládá dodržení podmínek, že vnitřní organizace a vybavení jednotek požární ochrany včetně rozmístění jednotlivých druhů jednotek požární ochrany bude voleno tak, aby území obce bylo podle stupně nebezpečí zabezpečeno požadovaným množstvím sil a prostředků a to při splnění požadované doby jejich dojezdu na místo zásahu. Důležité je zmínit, že obec může zrušit dobrovolnou jednotku požární ochrany jen se souhlasem hasičského záchranného sboru kraje (Kraftová, 2016).

Zákon o požární ochraně ve své příloze blíže definuje kategorie jednotek a uvádí základní tabulku plošného pokrytí. Jedná se o tzv. územní působnost. Je to optimální vzdálenost pro dojezd jednotky požární ochrany na místo zásahu. Vyjádřená je dobou jízdy v minutách, která vymezuje prostor jejího působení, tzv. hasební obvod (zásahový obvod). Stanovení doby dojezdu JPO, minimálního množství sil a prostředků JPO, vychází ze statistické analýzy zásahové činnosti JPO, jejich operační hodnoty, standardů obvyklých i v jiných evropských státech a ze společensky přijatelné míry rizika z hlediska nutnosti zásahu JPO. Jednotky požární ochrany se rozmisťují na základě nařízení kraje. Podklady pro vydání těchto nařízení zabezpečuje Hasičský záchranný sbor kraje. Tyto velikosti obsluhovaných teritorií se zvětšují v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události (stupněm poplachu). Obce s rozšířenou působností, zajišťují pokrytí širšího území a zpravidla zřizují JPO II a JPO III, není-li přítomna jednotka JPO I. Velikost hasebního obvodu JPO I je celý územní odbor (okres). JPO II a JPO III zasahují na území obce, které je ale rozsáhlejší než pro JPO V. JPO V jsou podpůrné pro všechny ostatní skupiny a posilují je.

V souladu se *zákonem o požární ochraně* jsou tedy pro účely plošného rozmístění jednotky požární ochrany dle vyhlášky č. 247/2001 Sb., *vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany* členěny do šesti kategorií:

- JPO I – jsou zřizovány Hasičským záchranným sborem České republiky a disponují speciální a ostatní technikou v území své působnosti;
- JPO II/1 je jednotkou sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1 000;
- JPO II/2 je jednotkou sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1 000;
- JPO III/1 a JPO III/2 jsou jednotkami sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, které zabezpečují výjezd jednoho či dvou družstev a zřizují se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1 000;
- JPO IV jakožto jednotka hasičského záchranného sboru podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou, poskytuje speciální techniku na výzvu operačního a informačního střediska HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody;
- JPO V/1 a JPO V/2 jsou jednotkami sboru dobrovolných hasičů obce, které zabezpečují výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizují se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel do 200;
- JPO VI je jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou.

Jednotky požární ochrany kategorie JPO I až JPO III na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska HZS ČR provádí zásah i mimo katastrální území obce v níž jsou dislokovány. Jednotky požární ochrany kategorie JPO IV až JPO VI plní úkoly jednotky v místně příslušném katastrálním území obce nebo areálu podniku svého zřizovatele a na případnou výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska HZS poskytují speciální techniku (Mleziva, 2016).

Plošné pokrytí jednotek požární ochrany v ČR, které se liší dle doby dojezdu na místo zásahu, je znázorněno v tabulce č. 3.

Tabulka 3: Plošné pokrytí jednotek požární ochrany v ČR

Stupeň nebezpečí území obce		Počet JPO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

Zdroj: Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Definovány jsou stupně nebezpečí území obce a k nim je přiřazen odpovídající počet zasahujících jednotek dle doby dojezdu. Rozmístění jednotek požární ochrany musí být voleno tak, aby byly obce podle stupně nebezpečí zabezpečeny dostatečným množstvím sil a prostředků. Doba dojezdu jednotky do místa zásahu je závislá zejména na vzdálenosti stanice od místa nehody a dopravních a povětrnostních podmínkách. JPO I, JPO II a JPO III zasahují v hasebním obvodu, který je širší než JPO IV a JPO V. Kategorie JPO IV a JPO VI působí primárně v teritoriu podniku. JPO V jsou sbory s místní působností na katastrálním území dané obce.

Jak vyplývá z tabulky č. 4, počet zasahujících jednotek požární ochrany nebyl stálý a na území ČR se v čase měnil.

Tabulka 4: Struktura JPO a počet obcí v ČR v letech 2006 a 2018

	2006	2018
JPO I	237	243
JPO II	162	236
JPO III	1 311	1 355
JPO IV	97	96
JPO V	6 148	5 255
JPO VI	261	140
JPO celkem	8 216	7 325
Počet obcí	6 249	6 258

Zdroj: Statistické ročenky HZS ČR (2006, 2018)

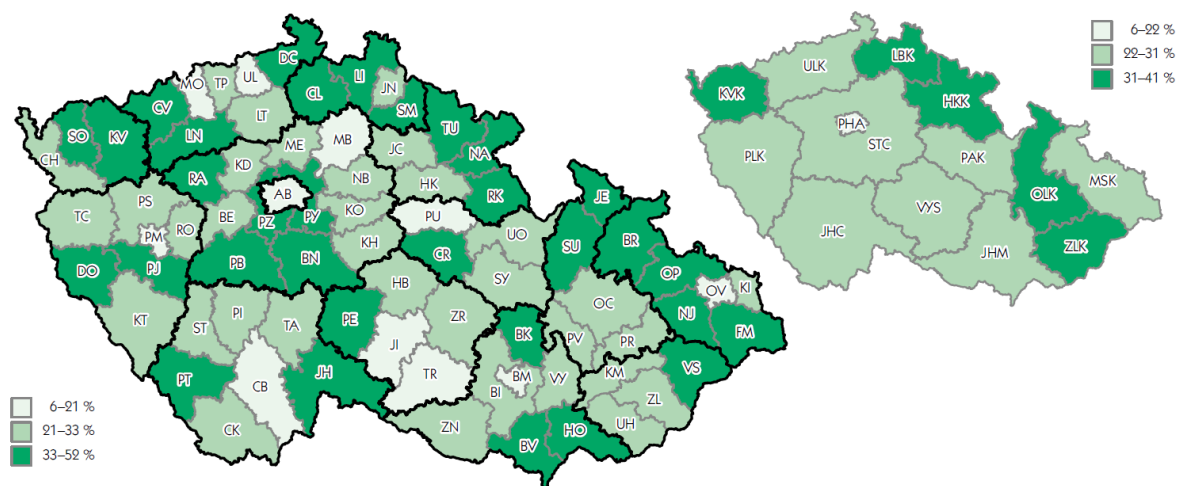
Tabulka č. 4 uvádí, že v porovnávaných letech 2006 a 2018 počet obcí České republiky vzrostl o 9. V závislosti na růstu počtu obcí, mělo dojít i k nárůstu počtu jednotek požární ochrany, aby se zajistila bezpečnost obcí na minimální úrovni zákonných požadavků. Z tabulky č. 4 je však patrné, že k proporcionalnímu nárůstu jednotek nedošlo. Naopak se celkový počet JPO snížil o 891 jednotek. Největší výkyv zaznamenala skupina JPO V, která svůj početní stav snížila o 893 jednotek. Druhý největší úbytek o 121 jednotek měla skupina JPO VI a dále pak skupina JPO IV o jednu jednotku. Naopak nárůst zaznamenaly skupiny JPO I o 6 jednotek, JPO II o 74 jednotek a JPO III o 44 jednotek. Celkové snížení jednotek na území ČR znamená nárůst rozlohy obsluhovaného území na jednu jednotku požární ochrany. Zvětšuje se tím jejich územní působnost (hasební obvod) a může dojít i k prodloužení doby dojezdu na místo zásahu.

Do tohoto systému tedy patří také dobrovolní hasiči. Jsou nejrozsáhlejším a nejvíce využívaným prvkem. Vytváří jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (JSDHO). Po právní stránce jsou to samostatné subjekty nebo jsou organizačními složkami zapsaných spolků. Jsou výjezdovou částí sborů, tudíž zasahují nejen při hašení požárů či likvidaci jeho následků, ale také při povodních, ekologických haváriích, dopravních nehodách nebo poskytují technickou pomoc. Jsou zřizovány obcemi dle zákona č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně* nebo právníky osobami a jsou zařazeny do systému jednotek požární ochrany. Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí (JSDHO) jsou tedy do jisté míry regulovány státem. Jedná se o výkon služby a příslušníkům ze vztahu mezi nimi a obcí vyplývají poměrně náročné povinnosti. Pro zařazení do plošného pokrytí musí jednotky naplnit standardy, které jsou vyžadovány státem (Balabán, Pernica, Stejskal, 2015).

Zásadní je vnímat rozdíl mezi hasičem, jako členem sboru dobrovolných hasičů (SDH), a hasičem, jako členem jednotky sboru dobrovolných hasičů (JSDH). Sbory dobrovolných hasičů doplňují činnost profesionálních hasičských sborů. Jsou právně samostatné nebo jsou organizačními složkami občanských sdružení a jako subjekty se nepodílejí na zásahových a likvidačních pracích při řešení mimořádných událostí. K těm vyjíždějí jednotky sborů dobrovolných hasičů (JSDH), které zřizují obce nebo podniky jako svou organizační složku. Jednotku sboru dobrovolných hasičů zřizuje dle *zákona o požární ochraně* obec. Naopak sbor dobrovolných hasičů se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů*. Spolkům, veřejně prospěšným organizacím a jiným organizacím může být poskytnuta dotace dle zákona č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů* a dle zákona č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*. Z uvedeného vyplývá, že po právní stránce spolu obě formy nemají nic společného,

avšak v praxi spolu úzce spolupracují. Člen JSDH přitom nemusí být členem SDH a naopak.

V ročence HZS ČR je uvedeno, v kolika procentech zasahovaly JSDH v územním členění na kraje a okresy. Zásahy v letech 2009–2018 znázorňuje obrázek č. 2.

Obrázek 2: Podíly zásahů JSDH obcí v krajích a okresech ČR v letech 2009–2018

Zdroj: Ročenka HZS ČR, 2018

Jak je znázorněno na obrázku č. 2, největší podíl zásahů jednotek sdružení dobrovolných hasičů byl za uvedené období proveden v rámci Libereckého, Karlovarského, Olomouckého a Zlínského kraje. Nejméně pak v Praze.

Financování jednotek požární ochrany je chápáno jako vícezdrojové, přičemž je nejčastěji závislé na příjmech ze státního rozpočtu a z krajských a obecních rozpočtů. Jednotky SDH obcí (JPO II, JPO III a JPO V) jsou ze zákona o požární ochraně financovány především svými zřizovateli (obcemi), a to formou darů, z rozpočtu obcí za využití účelových neinvestičních příspěvků z kraje a ze státního rozpočtu formou účelových investičních dotací. Možnost přístupu k dotacím ze státního rozpočtu vzniká začleněním dobrovolných jednotek SDH obcí do systému plošného pokrytí.

Například pro rok 2021 jsou vyhlášeny dotační výzvy pro obce v programu Účelové investiční dotace pro jednotky SDH obcí. Jedná se o výzvu na pořízení nebo rekonstrukci cisternové automobilové stříkačky (pro obec zřizující jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která je zařazena v kategorii plošného pokrytí JPO II nebo JPO III), výzvu na pořízení nového dopravního automobilu (pro obec zřizující jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která je zařazena v kategorii plošného pokrytí JPO II, JPO III nebo JPO V) a výzvu na stavbu nebo rekonstrukci požární zbrojnice (pro obec řizující jednotku sboru dobrovolných hasičů

obce, která je zařazena v kategorii plošného pokrytí JPO II, JPO III nebo JPO V). Pro přidělení dotace jsou obce vybírány dle splnění dalších kritérií (SMO ČR, 2020).

U JPO I, jež jsou součástí HZS krajů, je zřizovatelem stát. Financování je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)*. Mezi hlavní zdroje financování patří státní rozpočet. V rámci rozpočtové kapitoly 314 Ministerstva vnitra, jsou výdaje Hasičského záchranného sboru jednou z hlavních výdajových složek. JPO IV a JPO VI dostávají dotace zcela výjimečně a bývají financovány především svými zřizovateli, tedy právníckou nebo podnikající fyzickou osobou (Šebestová, 2016).

Základním koncepčním dokumentem Vlády ČR v oblasti celorepublikové bezpečnosti, který vychází z výše uvedené legislativy, je Bezpečnostní strategie České republiky. Zpracovává ji Ministerstvo zahraničních věcí a schvaluje Vláda České republiky. Nejaktuálnější verze je z roku 2015. Mezi její základní funkce obecně patří integrovat, koordinovat a řídit činnost jednotlivých složek státu, a to nejen v krizových situacích, ale zahrnuje i preventivní opatření. Na základě vyhodnocených bezpečnostních hrozeb a z nich vyplývajících rizik stanovuje bezpečnostní zájmy ČR, úlohy úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil a v neposlední řadě bezpečnostních sborů. Strategie v článku č. 15 uvádí, že mezi významné zájmy ČR patří rozvoj občanských sdružení a nevládních organizací působících v oblasti bezpečnosti. Z tohoto ustanovení vyplývá, že se stát účastní v podpoře jednotek dobrovolných hasičů. Dále je v článku č. 34 uvedeno, že: *„Úspěšné prosazování bezpečnostních zájmů vyžaduje také zapojení občanů, právníckých a fyzických osob a orgánů veřejné správy do zajištění bezpečnosti a celkové posilování odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.“* Znamená to, že čím víc bude jednotek zajišťujících bezpečnost, tím lepší bude pokrytí území. V článku č. 81 je uvedeno, že ČR bude v případě mimořádných událostí podporovat vybavení základních složek integrovaného záchranného systému a sborů dobrovolných hasičů za účelem jejich většího zapojení. Strategie dále v článku č. 101 uvádí, že: *„Klíčovou roli při zajišťování vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva hrají bezpečnostní sbory, zejména pak Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR. Na této roli se podílejí také obecní policie, které přispívají v rozsahu svých zákonných oprávnění k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, a Armáda ČR, jejíž síly a prostředky mohou být využity k posílení Policie ČR a integrovaného záchranného systému v případě, že se jejich síly ukážou jako nedostatečné.“* Ve svém závěru pak Bezpečnostní strategie uvádí: *„Zajišťování bezpečnosti ČR nemůže být pouze záležitostí složek, které jsou k tomu výslovně určeny, ale svým právně*

stanoveným podílem k němu přispívají jak státní orgány a orgány územní samosprávy, tak i právnické a fyzické osoby.“ (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020).

2. Obce v Pardubickém kraji a zajištění bezpečnosti

Poté, co byl vysvětlen pojem obec, principy jejího financování a postavení obce v zajišťování bezpečnosti v kontextu bezpečnostního a fiskálního federalismu, je třeba rozebrat strukturu obcí Pardubického kraje a jejich zapojení do zajištění bezpečnosti.

2.1 Obce v Pardubickém kraji

Česká republika se dle *ústavního zákona o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky* v článku 1 člení na 14 vyšších územních samosprávných celků neboli krajů. Toto členění je znázorněno obrázkem č. 3. Kraje se dále řídí zákonem č. 129/2000 Sb., *o krajích (krajské zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů, kde je mimo jiné upravena i jejich působnost.

Obrázek 3: Mapa krajů ČR

Zdroj: Regionální informační servis, 2019

Dle Českého statistického úřadu (2019) je Pardubický kraj se svou rozlohou 4 519 km² pátým nejmenším krajem v ČR. Tvoří ho 451 obcí s 522 662 obyvateli. Pardubický kraj se dále dělí na 4 okresy. Podrobnosti uvádí tabulka č. 5.

Tabulka 5: Rozdělení obcí Pardubického kraje v okresech dle jejich statusu k 31. 12. 2019

	Pardubice	Chrudim	Svitavy	Ústí nad Orlicí
Počet obcí celkem	112	108	116	115
Počet obyvatel	173 329	104 344	104 401	138 242
Rozloha v km²	880	993	1 379	1 267
Hustota zalidnění	193	105	76	109
Počet ORP	3	2	4	6
Počet městysů	1	5	1	4
Počet obcí se statusem města	8	13	7	10
Počet obcí s pověřeným obecním úřadem	5	7	5	8
Počet obcí s matričním úřadem	12	14	9	15
Počet obcí se stavebním úřadem	8	11	8	15

Zdroj: ČSÚ – Malý lexikon obcí České republiky, 2019

Nejlidnatější je okres Pardubice, následují okresy Ústí nad Orlicí, Svitavy a Chrudim. Rozloha okresu Chrudim je 993 km², kde se nachází 108 obcí a okresu Ústí nad Orlicí je 1 267 km² se 115 obcemi. Rozlohou největší okres představují Svitavy s 1 379 km² a 116 obcemi, zatímco Pardubice zaujímají nejmenší rozlohu o velikosti 880 km² se 112 obcemi. Jak vyplývá z tabulky č. 5 hustota zalidnění je největší v okrese Pardubice a je to dáno především tím, že zde leží statutární město. Nejmenší naopak v okrese Svitavy. V Pardubickém kraji je v současnosti 15 obcí s rozšířenou působností, které budou předmětem analýzy. Patří mezi ně Česká Třebová, Hlinsko, Holice, Chrudim, Králíky, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Polička, Přelouč, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto, Žamberk a Pardubice. Dále 50 obcí s matričním úřadem, 42 obcí se stavebním úřadem a 25 obcí s pověřeným obecním úřadem. Kraj má 38 obcí s označením město a 11 městysů. Jediným krajským (statutárním) městem jsou Pardubice, kde žije přibližně 90 000 obyvatel. 61,6 % obyvatel Pardubického kraje sídlí v městských částech a z výše uvedeného vyplývá, že celková hustota zalidnění činí přibližně 115,7 obyv./km² (ČSÚ – Srovnání krajů v České republice, 2019).

Rozložení měst a městysů v Pardubickém kraji znázorňuje obrázek č. 4.

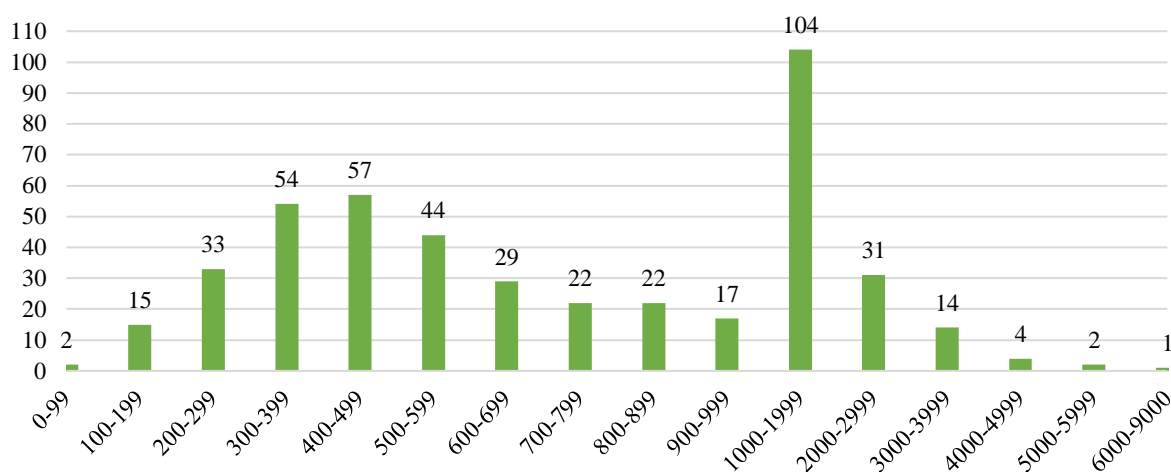
Města a městyse v Pardubickém kraji
Towns and market towns in the Pardubický Region

Obrázek 4: Města a městyse v Pardubickém kraji k 31. 12. 2019

Zdroj: ČSÚ – Města a městyse v Pardubickém kraji

V Pardubickém kraji je celkem 451 obcí. Uspořádání četností podle velikosti jejich spravovaného území je znázorněno na obrázku č. 5.

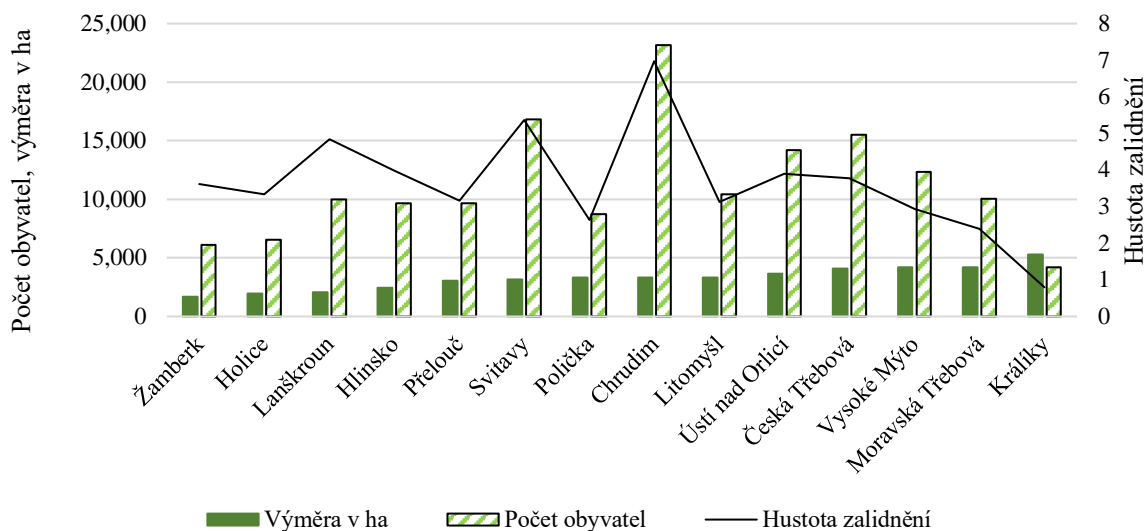
Obrázek 5: Četnosti obcí Pardubického kraje dle rozlohy k 1. 1. 2019

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ

Z uspořádání četností obcí dle rozlohy jejich území vyplývá, že nejpočetnější zastoupení mají obce s rozlohou od 1 000 do 1 999 ha. Počtem představují téměř čtvrtinu ze všech obcí Pardubického kraje. Rozkládají se na ploše 144 860 ha a na tomto území žije 104 361 obyvatel. Další početnou skupinu představují obce s menší rozlohou, konkrétně v intervalu od 300 do 600 ha. Představují více než třetinu všech obcí kraje, spravují území o rozloze 68 677 ha a žije zde 50 773 obyvatel. Naopak nejmenší četnost byla zjištěna v krajních intervalech. Obec s největší

celkovou rozlohou je statutární město Pardubice, které se rozkládá na ploše 8 265 ha a žije zde přes 90 000 obyvatel. Rozlohou dvě nejmenší obce spravují území o celkové rozloze 195 ha a žije zde 194 obyvatel.

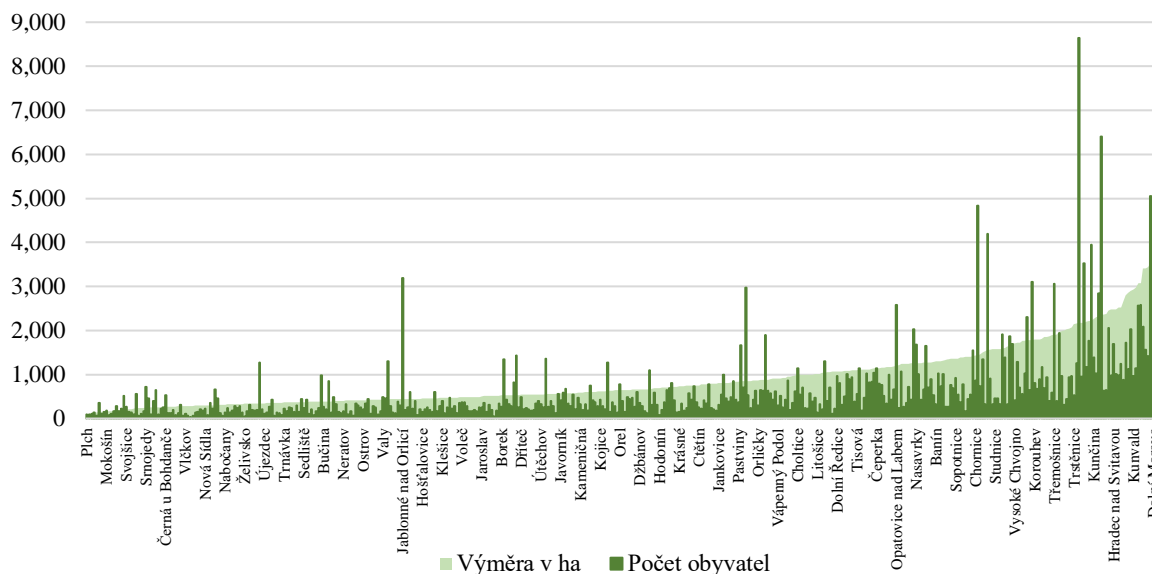
Obce Pardubického kraje jsou v této práci rozděleny na obce s rozšířenou působností a ostatní obce. Obě skupiny byly analyzovány blíže z pohledu jejich výměry a počtu obyvatel. Výsledné rozložení obcí znázorňují obrázky č. 6 a č. 7.

Obrázek 6: Počet obyvatel, výměra a hustota zalidnění v ORP Pardubického kraje k 1. 1. 2019

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ

Obrázek č. 6 znázorňuje obce s rozšířenou působností Pardubického kraje, které byly seřazeny dle výměry a k těmto datům byla přiřazena hodnota počtu obyvatel. Rozloha jejich celého spravovaného území, bez statutárního města Pardubice, představuje 45 727 ha, což je 10 % z celého Pardubického kraje a žije zde celkem 157 476 obyvatel. Pro vytvoření jasnější představy byla přidána křivka hustoty zalidnění, z jejíhož průběhu vyplývá, že nejvyšší hodnotu hustoty zalidnění mají zejména okresní města. Ostatní obce Pardubického kraje s jejich rozlohou a počtem obyvatel znázorňuje obrázek č. 7.

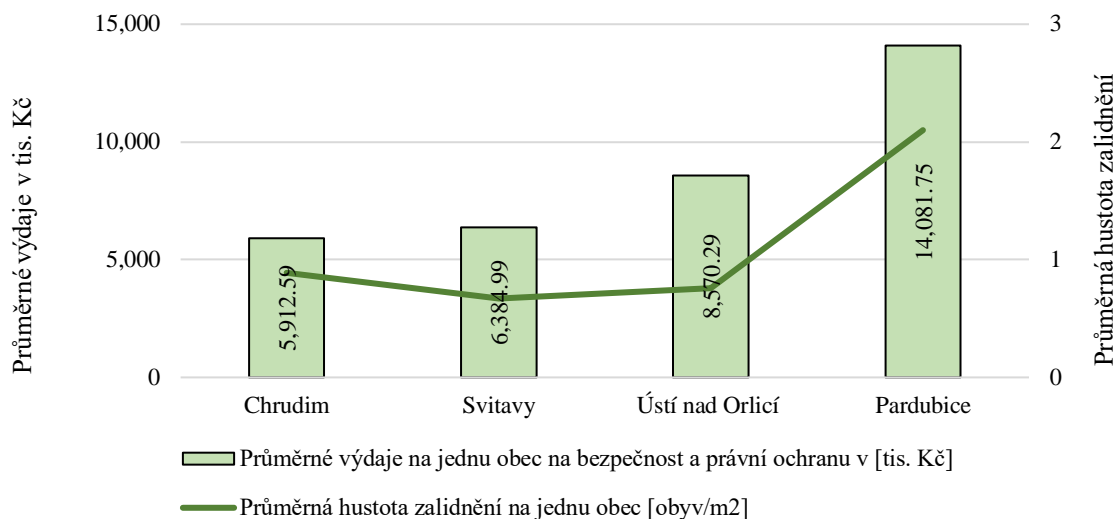

Obrázek 7: Počet obyvatel a výměra v ostatních obcích Pardubického kraje k 1. 1. 2019

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ

Obrázek č. 7 zobrazuje ostatní obce Pardubického kraje, které byly uspořádány vzestupně dle velikosti jejich rozlohy. Byla jim přiřazena data představující počet obyvatel. Z uvedeného je patrné, že až na výjimky, s rostoucí rozlohou roste též počet obyvatel. Celek všech obcí Pardubického kraje je z 96 % tvořen ostatními obcemi, tedy obcemi odlišnými od ORP. Lze konstatovat, že rozdělení četností dle rozlohy spravovaného území ostatních obcí je téměř totožné s celkovým vzorkem všech obcí kraje a nejpočetnější zastoupení mají malé obce od 300 do 600 ha a od 1 000 do 1 999 ha.

V členění na okresy je patrná závislost mezi celkovým počtem obyvatel a součtem veškerých výdajů na bezpečnost a veřejný pořádek, což znázorňuje obrázek č. 8.

Obrázek 8: Průměrné výdaje a průměrná hustota zalidnění na jednu obec v okresech Pardubického kraje v letech 2006–2018

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ a Monitor

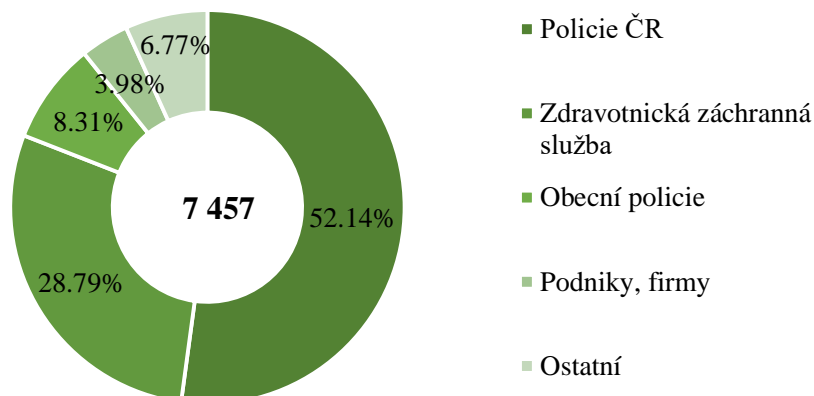
Čím větší bude plocha, kterou je třeba zabezpečit, tím více je třeba zajistit prostředků k dosažení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pouze u okresu Pardubice je situace odlišná. Rozloha je naopak nižší s objemnějšími výdaji, jelikož hustota zalidnění je vyšší než u zbývajících okresů. V rámci migrace se v posledních letech obyvatelstvo častěji stahuje do větších měst, jak z důvodu zaměstnání, tak dostupnější infrastruktury.

2.2 Bezpečnost v obcích Pardubického kraje

Bezpečnost je v obcích Pardubického kraje zajišťována zejména obecní policií a jednotkami požární ochrany. Konkrétně v Pardubickém kraji se nachází 451 obcí, z nichž dle dostupných dat v roce 2019 pouze 21 zřídilo městskou policii a 8 obcí zřídilo policii obecní (viz příloha A). Průměrný počet strážníků obsluhující jednotlivé obce se pohybuje kolem 10 (MV ČR, 2020).

Jelikož obce nejsou povinny zřizovat obecní policii, mohou na základě veřejnoprávní smlouvy finančně přispívat obci v rámci stejného kraje, která obecní policii má. Tito strážníci pak zajišťují dozor i v obci, kde jednotka absentuje. Dle vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii, je v § 17 uvedeno: „Obec poskytuje Ministerstvu vnitra na požádání informace o počtu čekatelů, strážníků a dalších zaměstnanců obce zařazených do obecní policie.“ Data tedy nebývají úplná a zkusení údajů napomáhá fakt, že obecní policie mohou být zřízeny, resp. zrušeny obecně závaznou vyhláškou obce.

Naopak povinně obce zřizují jednotky požární ochrany. Ve většině mimořádných událostí zasahují jednotky požární ochrany ve společnosti ostatních složek IZS. Přehled podílů ostatních složek IZS a dalších subjektů u zásahů v roce 2018 je uveden v obrázku č. 9.

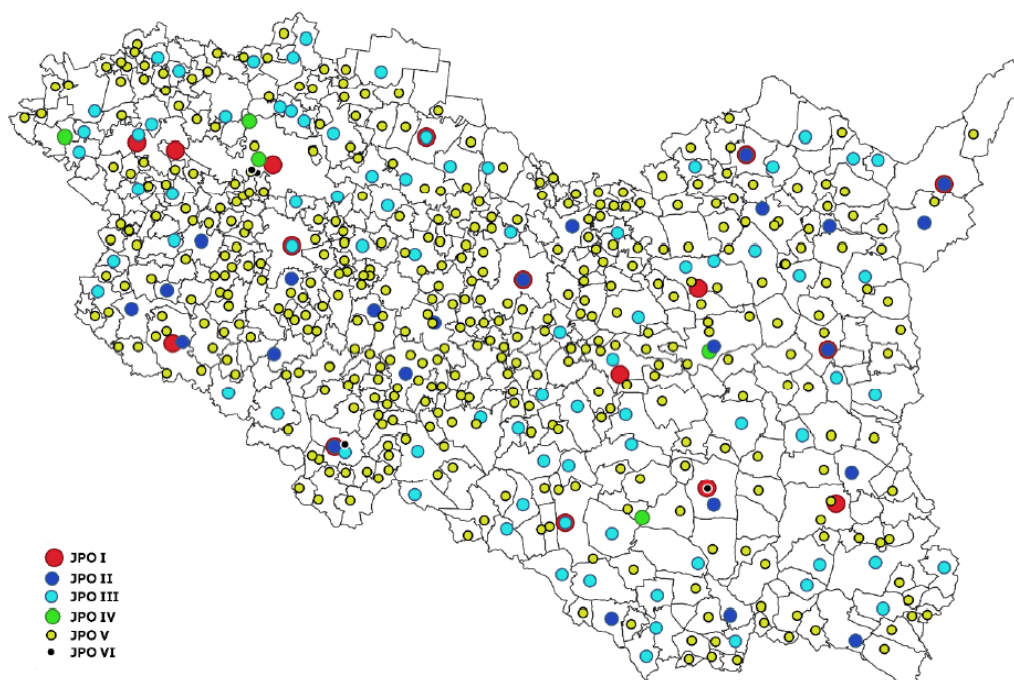

Obrázek 9: Podíl jednotlivých subjektů na spolupráci s JPO v Pardubickém kraji v roce 2018 (%)

Zdroj: HZS Pardubického kraje, 2018

V roce 2018 bylo provedeno celkem 7 457 zásahů. V polovině případů (52 %) byly společně s HZS u zásahů přítomny jednotky Policie ČR. Téměř ve třetině situací (29 %) zde zasahovala ZZS, z 8 % obecní policie a ve 4 % zasahovaly podniky a firmy. Dále se na zásazích podílely ostatní složky, mezi které patří místní služby, pohotovostní služba el. rozvodných závodů, plynárenská pohotovostní služba, obecní zastupitelstvo, Česká inspekce životního prostředí, vodárenská pohotovostní služba, teplárenská pohotovostní služba, Armáda ČR, hygienická služba, Státní úřad pro jadernou bezpečnost a ostatní orgány státní správy.

Rozmístění JPO v rámci Pardubického kraje je přehledně znázorněno na mapě kraje v obrázku č. 10.

Obrázek 10: Rozmístění jednotek požární ochrany (JPO) v Pardubickém kraji k 31. 12. 2019

Zdroj: HZS Pardubického kraje, 2019

Vliv na rozmístění jednotek může mít i geografické rozložení jednotlivých územních odborů. Pardubický okres se značnou částí rozkládá v Polabské nížině. Svitavský okres je tvořen z velké části pahorkatinou, na zbytku území se nachází vrchoviny. Do území Ústeckého okresu zasahuje také masiv Králického Sněžníku či Orlické hory, takže dostupnost může být obtížnější. Naproti tomu okres Chrudim je členitější. Sever a severovýchod území tvoří nížina, naopak jih a jihozápad okresu je převážně členěn na pahorkatiny až vrchoviny. Největší koncentraci JPO lze pozorovat v okolí větších obcí. Nejmenší koncentraci pak u menších obcí a například v okolí města Králíky, díky horským oblastem. Počet a struktura jednotek požární ochrany v okresech Pardubického kraje jsou znázorněny v tabulce č. 6.

Tabulka 6: Jednotky požární ochrany v okresech Pardubického kraje k 31. 12. 2018

	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
okres Chrudim	3	10	12	0	133	1
okres Pardubice	3	0	26	4	73	1
okres Svitavy	4	5	28	1	85	1
okres Ústí nad Orlicí	5	9	14	1	110	1
Celkem	15	24	80	6	401	4

Zdroj: Ročenka HZS Pardubického kraje, 2018

Jak vyplývá z tabulky č. 6 dle statistické ročenky HZS Pardubického kraje za rok 2018 jsou nejčetnější JPO V zřizované z dobrovolníků ve sdružení dobrovolných hasičů. Nejvíce jich působí v okrese Chrudim a Ústí nad Orlicí. Z 451 obcí Pardubického kraje jich 505 zřídilo vlastní jednotku požární ochrany. Tento součet představuje jednotky JPO II, JPO III a JPO V. Statutární město Pardubice a okresní města vznikly sdružením více měst, tudíž v nich může být zřízeno více jednotek zároveň a současně mají v některých městech zajištěné pokrytí i pomocí JPO I. Jejich rozmístění je ve velké míře závislé především na počtu obcí v daném územním odboru. Výsledek výpočtu rozlohy připadající na jednu JPO SDH obce (JPO II, JPO III a JPO V) dle HZS Pardubického kraje je v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Výpočet počtu km² připadající na jednu JPO SDH obce k 1. 1. 2019

Územní odbor	Rozloha v km ²	Počet JPO SDH obce	Počet km ² připadající na jednu JPO SDH obce
Chrudim	993	155	6,4
Pardubice	880	99	8,9
Svitavy	1 379	118	11,7
Ústí nad	1 267	133	9,5

Zdroj: HZS Pardubického kraje, 2018

Je žádoucí, aby počet km² připadající na jednu JPO SDH obce byl co nejmenší. Díky tomu je zajištěna lepší a rychlejší dostupnost jednotek při zásahu. Jednotkami požární ochrany SDH obcí je nejlépe pokryt územní odbor Chrudim, kde hodnota 6,4 udává, že na jednu jednotku SDH obce připadá necelých 7 km² daného území. Druhým nejlépe pokrytým územním odborem jsou Pardubice, poté Ústí nad Orlicí a posledním Svitavy.

Dle Monitoru – informačního portálu Ministerstva financí obce v Pardubickém kraji za sledované období let 2006 až 2018 vydaly celkem 3,8 miliard korun na bezpečnost a pořádek. Z tohoto objemu financí tvoří v uvedených letech 38,16 % výdaje právě na požární ochranu a IZS. Je to podstatná část a v posledních letech stále rostoucí. Největší objem výdajů je vynakládán na jednotky požární ochrany – dobrovolnou část (paragraf 5512). Objem těchto výdajů v roce 2019 je znázorněn v tabulce č. 8.

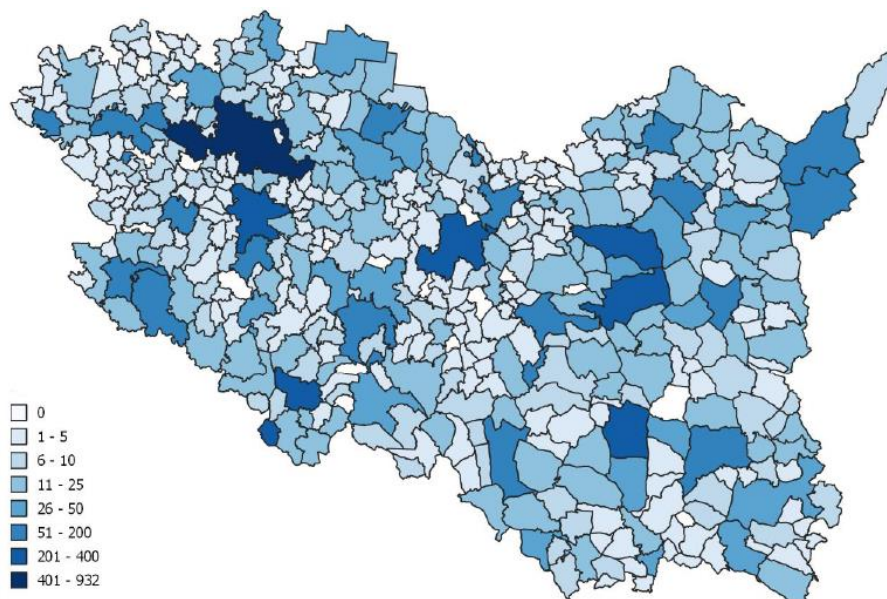
Tabulka 8: Počet registrovaných SDH a podíl výdajů na ně v okresech Pardubického kraje k 31. 12. 2018

Okres	Pardubice	Chrudim	Svitavy	Ústí nad Orlicí
Počet SDH	125	170	136	145
Podíl výdajů obcí na paragraf 5512	12,6 %	28,6 %	28,7 %	30,2 %

Zdroj: Monitor; Výroční zpráva, 2018

V rozdělení na okresy zastává nejpočetnější skupinu výdajů na jednotky SDH okres Ústí nad Orlicí, který z celkových výdajů na paragraf 5512, vynaložil podíl 30,2 % s počtem 145 jednotek. Druhým je okres Svítavy s podílem 28,7 % a počtem 136 jednotek. Dalším je okres Pardubice s 12,6 % a 125 jednotkami a poslední je okres Chrudim s 28,7 %, který má však nejvyšší počet jednotek 170.

Výraznější výkyvy v časové řadě rostoucích výdajů se projeví například právě při krizové či jiné mimořádné události. V obrázku č. 11 je znázorněn počet zásahů dle katastrálních území obcí Pardubického kraje.

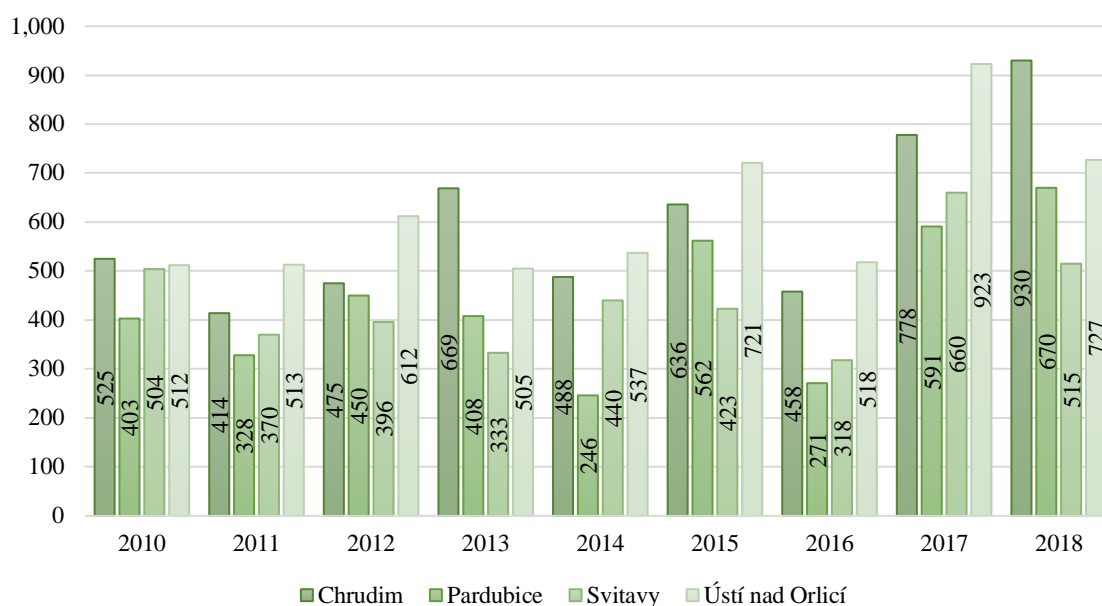

Obrázek 11: Počet zásahů JPO dle katastrálních území obcí Pardubického kraje v roce 2018

Zdroj: HZS Pardubického kraje, 2018

Jak plyne z obrázku č. 11, nejvíce zásahů bylo provedeno jednotkami požární ochrany v územním odboru Pardubice. Zejména se jedná o provádění požárních zásahů, záchranných prací, úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva a dalších bezodkladných opatření vedoucích k omezení bezprostředního ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí.

V obrázku č. 12, který je členěn dle okresů, lze sledovat rostoucí trend v počtu provedených zásahů JPO sdruženích dobrovolných hasičů obcí Pardubického kraje.

Obrázek 12: Počet provedených zásahů JPO SDH obcí dle okresů Pardubického kraje v letech 2010–2018

Zdroj: HZS Pardubického kraje, 2010 – 2018

Zásahové činnosti zpravidla souvisí s plněním základních úkolů jednotek požární ochrany ve smyslu § 70 zákona č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů*. Za rok 2018 vyjízděly JPO nejčastěji k zásahům technickým, které tvořily 60 % z celkového počtu událostí. Druhou největší oblastí byly dopravní nehody, u kterých jednotky zasahovaly v 19 % případů. Samotné požáry pak tvořily 10 %. V 6 % případů šlo o plané poplachy, což je více než množství zásahů u událostí souvisejících s únikem nebezpečné látky (5 %). Z uvedeného lze soudit, že jestliže rostou počty mimořádných událostí a jiných uvedených činností, roste též celkový počet zásahů jednotek a odpovídajících výdajů.

Sbory dobrovolných hasičů obcí zasahují nejen při mimořádných událostech a podílejí se na odstranění či minimalizaci škod, ale také na zajištění jejich předcházení a všeobecné prevence. Nejvíce se podílely na průzkumu oblasti a jejím bližším ohledání (34 % ze všech zásahů). Druhou nejvýznamnější položkou je odstraňování překážek z komunikace a jiných prostor (9,5 %) a třetí místo zaujímá řízení provozu na komunikacích (4 %). Jednotky dobrovolných hasičů se nejméně účastnily zásahů asistence při vyhledávání nebo likvidaci nástražného systému, měření koncentrace plynů a práce na vodě, jelikož se k takovýmto účelům využívají spíše speciálně vycvičené jednotky s potřebným vybavením a technikou (HZS Pardubického kraje, 2019).

3. Metodika analýzy výdajů Pardubického kraje

Cílem diplomové práce je statistické zhodnocení vývoje výdajů na bezpečnost hrazených z rozpočtů obcí Pardubického kraje v letech 2006–2018 vůči ostatním výdajům, a to v systémovém kontextu organizace integrovaného záchranného systému v tomto regionu.

Jak bylo vysvětleno, bezpečnost je v obcích Pardubického kraje zajišťována zejména obecní policií a jednotkami požární ochrany. Vzhledem k odlišnému postavení obcí s rozšířenou působností a ostatních obcí jsou zjišťovány rozdíly ve vývoji těchto výdajů na bezpečnost a jejich příčiny. Práce se také zabývá problematikou dělení výdajů obcí na kapitálové a běžné. V souvislosti s cílem práce byly tedy položeny otázky: „Jak velký podíl tvoří výdaje na zajištění bezpečnosti na rozpočtech obcí a je tento podíl na základě přidělených financí v rámci rozpočtového určení daní stálý? Závisí objem výdajů vynaložený obcemi Pardubického kraje na zajištění bezpečnosti na velikosti jejich spravovaného území či počtu obyvatel?“

Provedenou analýzou jsou otázky vysvětleny tak, že výdaje obcí se mění v závislosti na stavu ekonomiky ČR. Jelikož se průběh HDP pohybuje v cyklech, pohybují se podobně i příjmy obcí, které jsou závislé zejména na daňových příjmech a analogicky i jejich výdaje. Pokud ekonomika prochází zpomalením, příjmy obcí jsou nižší a výrazně se sníží zejména kapitálové výdaje. Obce tudíž odkládají své investiční záměry a snaží se zabezpečit alespoň běžné výdaje. Naopak v případě růstu ekonomiky se objem vynaložených financí obcí zvyšuje. Obce pak realizují své investiční záměry.

Na výši vynaložených výdajů obcí mají také vliv ukazatele rozloha území a počet obyvatel. Větší rozloha území a vyšší počet obyvatel indikují potřebu zvýšení počtu jednotek zajišťujících bezpečnost. Obce na základě tohoto stavu adekvátně reagují zvýšením výdajů. Silnější závislost na vynaložených výdajích je však pozorována spíše v případě počtu obyvatel.

Analýza je pro lepší přehlednost a možnost pozorování diferencí mezi daty rozdělena do tří částí. Celkové výdaje 451 územních rozpočtů kraje jsou nejprve analyzovány z pohledu jejich vývoje v průběhu sledovaného období jako celek. Zjišťován je průběh výdajů na bezpečnost a ostatní skupiny výdajů v druhovém dělení. Poté jsou data rozdělena na obce s rozšířenou působností, neboť jsou specifické finančním příspěvkem určeným na úhradu nákladů spojených se zabezpečením přenesených povinností, který jim přísluší, a na ostatní obce. V tomto členění obcí je analyzován průběh výdajů na zajištění bezpečnosti vůči ostatním

výdajům obce. Jako poslední část jsou výdaje rozčleněny na běžné a kapitálové. Sledován je průběh výdajů skupin dle odvětvového členění a zejména pak průběh výdajů na bezpečnost v závislosti na hospodářském cyklu v jednotlivých skupinách obcí. V celé analýze je vyčleněno statutární město Pardubice, jelikož má specifický způsob financování zajištění bezpečnosti a z hlediska analýzy lze říci, že se jedná o odlehlou hodnotu, která by mohla její výsledky zkreslovat.

Pro analýzu byla vybrána vhodná data dostupná z portálu Monitor – informační portál Ministerstva financí, Rozpočet obce (ARIS web) a Českého statistického úřadu. Dle zadání diplomové práce byla selektována data přímo pro Pardubický kraj. Jedná se o výdaje obcí, které byly vynaloženy na zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku v letech 2006–2018. Toto časové období 13 let bylo zvoleno pro svou délku a pro názornější porovnání vývoje výdajů. V těchto letech ekonomika zažila jak zpomalení, tak růst a dá se předpokládat, že obce svými výdaji na tyto výkyvy musely adekvátně reagovat.

Získaná data jsou analyzována v programu Excel, který byl využit na primární úpravu dat, jejich seskupení, jednoduché početní operace, výpočet korelačního koeficientu a následné grafické znázornění. Pro zjištění základních statistických charakteristik je využit program Statistica 12.

Jako statistická metoda byla zvolena korelační analýza. Po provedení kvalitativního rozboru souboru dat, bylo rozhodnuto, že korelační analýza bude provedena v dělení výdajů na výdaje na zajištění bezpečnosti a ostatní skupiny výdajů, a to v dělení na ORP a ostatní obce, jelikož v navazujícím detailnějším dělení (na běžné a kapitálové výdaje) na základě logické úvahy závislost nelze posoudit. Předpokladem pro tuto úvahu je formální vztah mezi proměnnými, které se navzájem doplňují a vliv působení společných příčin (Hendl, 2015).

Na základě výsledků analýzy lze předpokládat, či naopak nepředpokládat existenci závislostí mezi sledovanými ukazateli. Využívá zejména principu souvislostí, kdy se změny v jedné skupině dat projeví změnami ve druhé skupině dat, a takzvaného koeficientu korelace s označením r . Koeficient korelace r spadá do uzavřeného intervalu od -1 do 1. Může nabývat nekonečně mnoha hodnot, ale zdůraznit je třeba především následující:

$r = 0$ => hodnoty obou veličin nejsou korelované (jsou nezávislé),

$r = 1$ => přímá korelace (přímá závislost obou veličin),

$r = -1$ => nepřímá korelace (nepřímá závislost obou veličin).

V případě, že vyjde jako záporný, platí nepřímá korelace – se zvyšováním jedné sledované proměnné se druhá snižuje. Čím je korelovanost dvou sledovaných ukazatelů vyšší, tím se absolutní hodnota koeficientu blíží jedné. Stupně síly závislosti jsou uvedeny v tabulce č. 9.

Tabulka 9: Stupně síly závislosti v korelační analýze

 r 	Síla závislosti
0,00 – 0,19	Velmi slabá závislost
0,20 – 0,39	Slabá závislost
0,40 – 0,59	Střední závislost
0,60 – 0,79	Silná závislost
> 0,80	Velmi silná závislost

Zdroj: Hindls, 2007

Analýze jsou podrobeny hypotézy H_0 a jejich alternativní protějšky H_A , které se obecně vyjadřují následujícím vztahem:

H_0 : korelační vztah mezi sledovanými ukazateli není,

H_A : korelační vztah mezi sledovanými ukazateli je.

Veškeré analýzy počítaných koeficientů korelace jsou testovány na hladině statistické významnosti $\alpha = 0,05$. Je to předpokládaná pravděpodobnost zamítnutí nulové hypotézy. Při analýze se tzv. kritická hodnota porovnává s testovací statistikou. Kritické hodnoty budou získány ze statistických tabulek kritických hodnot a kvantilů vybraných rozdělení pravděpodobností (Kubanová, Linda, 2010). Nastat mohou obecně dvě situace:

- H_0 se zamítá, když hodnota testovací statistiky padne do kritické oblasti;
- H_0 se nezamítá, když hodnota testovací statistiky padne do oblasti přípustných hodnot.

V druhém případě, kdy hodnota padne do oblasti přípustných hodnot, není důvod k zamítnutí nulové hypotézy. Přesahuje-li koeficient v absolutní hodnotě hodnotu v tabulce pro požadovanou hladinu významnosti, můžeme vztah na dané hladině významnosti považovat za prokázaný. Konečné rozhodnutí je poté na podrobnější statistické analýze.

Obecně je časová řada stacionární, a to v případě, kdy její průměr a rozptyl nezávisí v čase. To znamená, že průměr a rozptyl údajů se v časové řadě nemění systematicky

v závislosti na časovém okamžiku měření. Pokud je přítomný trend, řada stacionární není (Hendl, 2015). Pro potřebnou analýzu v této práci nebudou data očišťována.

4. Analýza výdajů na bezpečnost v rozpočtech obcí Pardubického kraje

Poté, co byly upřesněny hypotézy a vysvětlen postup pro provedení analýzy budou data zkoumána ve stanoveném dělení. Jelikož je součástí cíle statistické zhodnocení vývoje výdajů na bezpečnost hrazených z rozpočtů obcí Pardubického kraje v letech 2006–2018 vůči ostatním výdajům, budou v této kapitole analyzována data z hlediska tendencí jejich vývoje. Nejprve územní rozpočty za kraj jako celek. Poté v rozpadu na obce s rozšířenou působností a ostatní obce a v neposlední řadě budou data rozdělena na kapitálové a běžné výdaje. Zvolená korelační analýza je provedena v podkapitole 4.2.

4.1 Výdaje na bezpečnost a ostatní skupiny výdajů kraje

Nejprve budou ve sledovaném období analyzovány výdaje kraje jako celek. Použity budou výdaje rozpočtů územních samospráv, které jsou do jisté míry určovány i příjmovou stránkou. Pro přiblížení analyzovaných dat je sestavena tabulka č. 10 se základními popisnými charakteristikami souboru.

Tabulka 10: Statistické charakteristiky souboru za Pardubický kraj v letech 2006–2018 (mil. Kč)

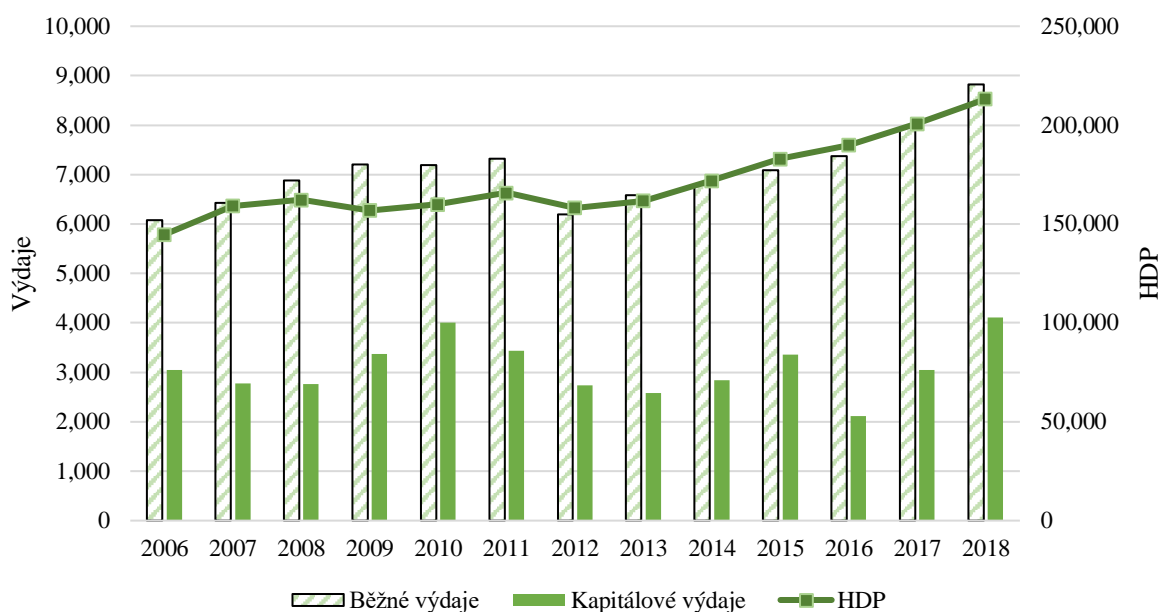
	Počet obcí	Celkový součet výdajů	Minimum	Maximum	Aritmetický průměr	Směrodatná odchylka
Zemědělství a lesní hospodářství	451	1 351,97	0	18,79	0,26	1,04
Průmysl a ostatní hospodářství	451	24 946,08	0	530,13	4,27	21,32
Služby pro obyvatelstvo	451	61 099,15	0,02	1 253,27	10,42	47,37
Sociální věci a politika zaměstnanosti	451	11 178,78	0	332,51	2,36	15,97
Bezpečnost státu a právní ochrana	451	3 863,70	0	92,33	0,67	3,79
Veřejná správa a služby	451	29 656,25	0	532,63	5,06	23,03

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Analýzovaný soubor zahrnuje celkem 451 obcí Pardubického kraje a jejich výdaje za období let 2006–2018. V tabulce č. 10 je tento celek uveden v odvětvovém dělení na šest základních skupin. Ukazatel celkový součet výdajů udává, že nejobjemnější skupinou jsou výdaje na služby pro obyvatelstvo. Výdaje na bezpečnost se svým celkovým objemem 3,8 miliard korun zaujímají předposlední místo. Dle hodnot ukazatele minima, maxima a

směrodatné odchylky lze usoudit, že největší rozptyl hodnot vynakládaných výdajů je ve skupině služeb pro obyvatelstvo a veřejné správy a služeb. Nejnižších hodnot nabývá skupina zemědělství a lesního hospodářství.

Jelikož dochází k masivní decentralizaci a delegování určitých pravomocí a odpovědností na nižší celky, narůstá objem výdajů téměř neustále (viz obrázek č. 13).

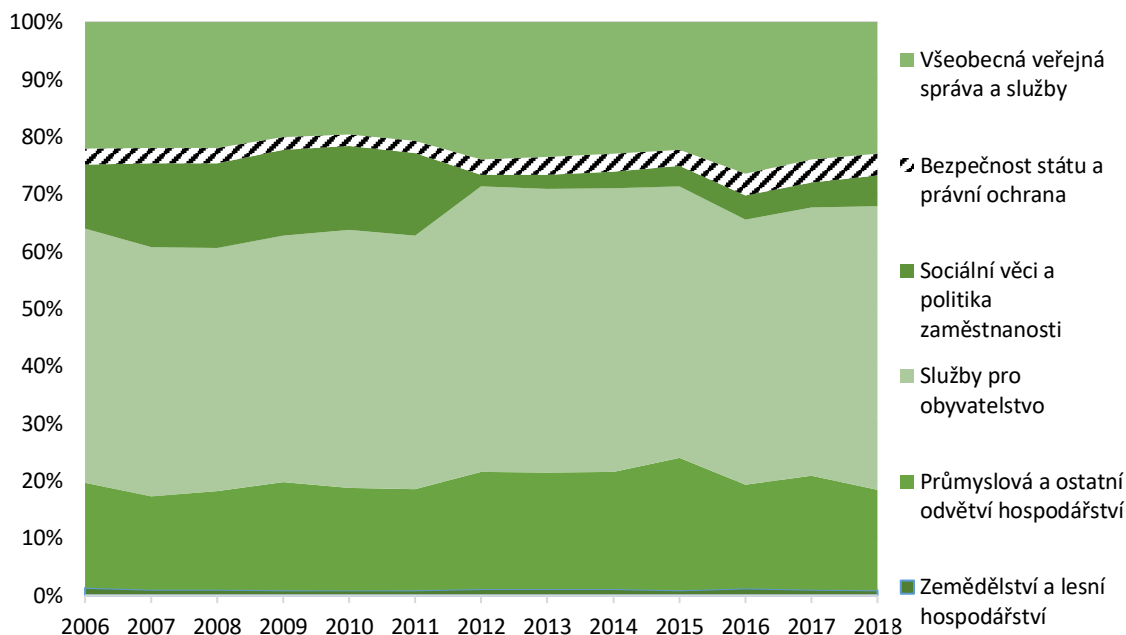

Obrázek 13: Výše HDP, běžných a kapitálových výdajů v obcích Pardubického kraje v letech 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

HDP Pardubického kraje mělo celkově v průběhu let 2006 až 2018 rostoucí trend. Pouze v roce 2009 a 2012 došlo k mírnému poklesu, což pravděpodobně zapříčinily ekonomické krize. Běžné výdaje obcí za Pardubický kraj se držely téměř stejného trendu. Pouze v roce 2009 je viditelný růst běžných výdajů oproti klesající křivce HDP. Obce se v roce 2008 pravděpodobně snažily odložit kapitálové výdaje, u kterých se nárůst projevil až v následujících letech (v roce 2010 dosáhly maxima). Do roku 2018 výdaje rostly s výjimkou roku 2013 a 2016, kdy u nich došlo k poklesu. Výdaje na zajištění bezpečnosti státu a právní ochrany tvoří v obcích Pardubického kraje průměrně 0,17 % z HDP.

Obrázek č. 14 obsahuje v rámci obecních rozpočtů v 451 obcích Pardubického kraje za roky 2006–2018 skupiny výdajů v odvětvovém třídění.

Obrázek 14: Podíl skupin výdajů územních rozpočtů v Pardubickém kraji v letech 2006–2018 (%)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

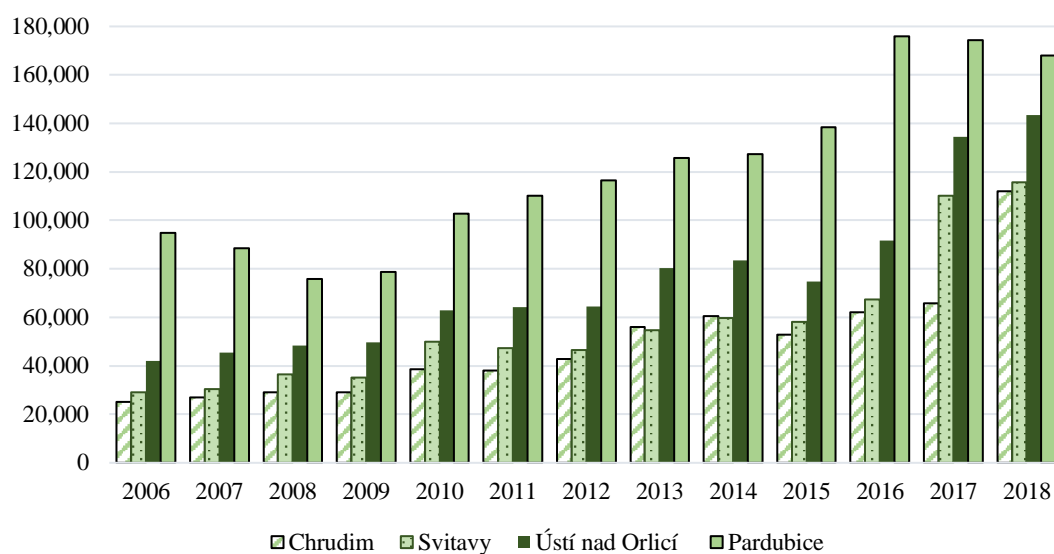
Dle obrázku č. 14 tvořily výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu v roce 2018 zhruba 3,8 % z celkových výdajů obcí. Z celkového počtu šesti skupin se tak jedná o druhou nejmenší kategorii. Největší objem 49 % zaujímaly výdaje na služby pro obyvatelstvo, což vyplývá z působnosti obcí. Další skupinou jsou výdaje na všeobecnou veřejnou správu 23 %, průmysl a ostatní odvětví hospodářství 17,5 %, sociální věci a politiku nezaměstnanosti 5,4 % a necelé 1 % tvořilo zemědělství a lesní hospodářství. U většiny skupin jsou výdaje bez větších výkyvů s výjimkou sociálních věcí a politiky nezaměstnanosti, kde lze v roce 2012 zaznamenat výrazný propad zhruba o 90 %. Tento výkyv je dán skutečností, že některé povinnosti v této oblasti přešly z obecních na státní.

V analyzovaných letech 2006–2018 výdaje obcí na bezpečnost a právní ochranu obyvatel mírně kolísaly. Celkově však lze říci, že trend těchto výdajů za sledované období je rostoucí. Průměrné roční tempo jejich růstu překračuje 6 %. Od roku 2006, kdy jejich celkový objem předstanoval 251 milionů korun se do roku 2018 zvýšily téměř dvojnásobně na 499 milionů korun. Největší meziroční nárůst o přibližně 24 % nastal v letech 2016 a 2017. Lze připustit, že dle dostupných dat tuto skupinu výdajů (tak jako další) poznamenala celosvětová krize v roce 2008, kdy lze pozorovat jejich mírný pokles.

V roce 2013 došlo vlivem povodní a tudíž frekventovanějších výjezdů k vynaložení vyšších výdajů z místních rozpočtů na jednotky požární ochrany. Dále v roce 2014 začalo nové programové období a tím zpřístupnění dotací na modernizace jednotek požární ochrany. Jednalo se o dotace z Evropské unie prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů, které se čerpaly v letech 2015–2018.

V analyzovaném období let 2006–2018 na území obcí Pardubického kraje představují z celé skupiny výdajů na bezpečnost státu a právní ochranu nejobjemnější paragraf výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek (5311). Na celkovém objemu výdajů ve sledovaném období vynaložených na skupinu bezpečnost státu a právní ochranu dosahují podílu téměř 60 %, což představuje zhruba 2,3 miliard korun. Druhým nejobjemnějším paragrafem jsou výdaje na požární ochranu (5512 dobrovolná část) s podílem 37 %, což představuje zhruba 1,4 miliard korun. Ostatní paragrafy už se pohybují svým podílem kolem 1 % a v součtu dosahují zhruba 209 milionů korun.

Pro doplnění byl zkoumán vzorek výdajů na bezpečnost a právní ochranu v obcích Pardubického kraje rozdělen na okresy. Jejich výdaje jsou znázorněny v obrázku č. 15.

Obrázek 15: Podíl výdajů okresů na bezpečnost a právní ochranu obcí Pardubického kraje v letech 2006–2018 (tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Z obrázku č. 15 vyplývá, že největší podíl výdajů zaujímá okres Pardubice, který v letech 2006 až 2018 vynaložil 1,48 miliard korun. Dalším největším okresem je Ústí nad Orlicí s 958,6 milionů korun, okres Svitavy s 740,7 milionů korun a poslední okres

Chrudim s 638,6 milionů korun. Jelikož má okres Chrudim největší zastoupení JPO V, došlo pravděpodobně vlivem dotací v roce 2017 ke znatelnému meziročnímu nárůstu výdajů.

Vývoj výdajů i v tomto členění analogicky kopíruje křivku rostoucího trendu. Okres Pardubice v součtu za období let 2006–2018 vynaložil 40 % z celkových výdajů všech krajů. Výdaje okresu Ústí nad Orlicí tvoří 25 %, okres Svitavy 19 % a v neposlední řadě okres Chrudim 16 %.

4.2 Výdaje na bezpečnost a ostatní skupiny výdajů v členění na ORP a ostatní obce

Jak bylo vysvětleno v kapitole 1.1, obce se dělí dle statusu do dvou skupin. Jde o obce s rozšířenou působností a ostatní obce. Tabulka č. 11 znázorňuje statistické charakteristiky zkoumaného souboru.

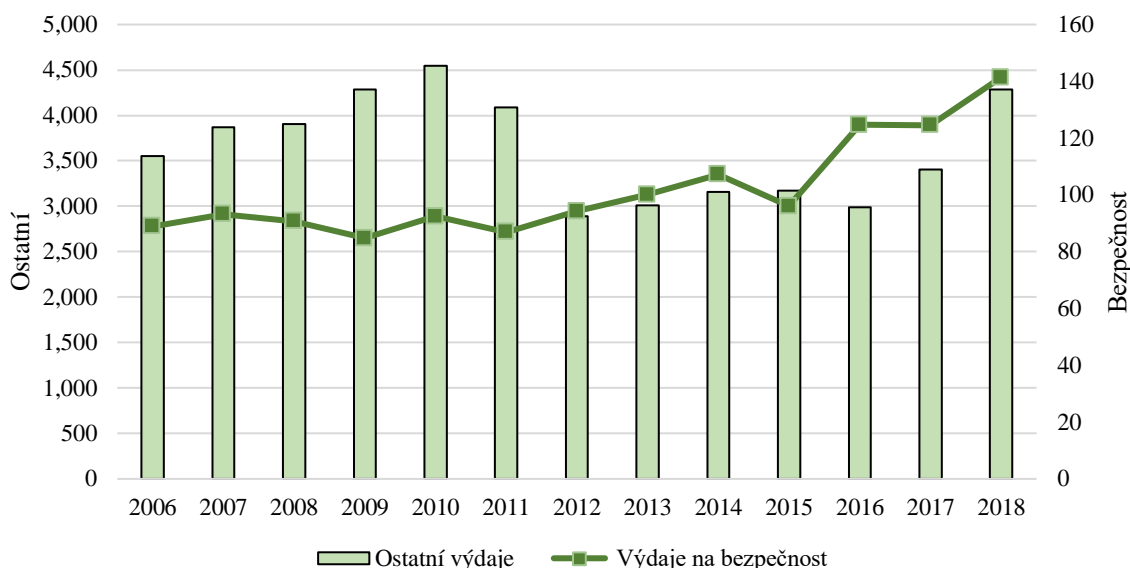
Tabulka 11: Statistické charakteristiky souboru za ORP a ostatní obce v letech 2006–2018 (mil. Kč)

ORP							
	Počet	Celkový součet výdajů	Minimum	Maximum	Aritmetický průměr	Medián	Směrodatná odchylka
Zemědělství a lesní hospodářství	14	528,47	0,02	18,79	2,9	1,49	4,2
Průmysl a ostatní hospodářství	14	5 195,74	3,21	162,36	28,55	22,3	25,87
Služby pro obyvatelstvo	14	22 427,84	35,03	341,67	123,23	114,52	58,47
Sociální věci a politika zaměstnanosti	14	7 441,15	0,44	254,03	40,89	23,47	46,6
Bezpečnost státu a právní ochrana	14	1 325,45	0,42	24,7	7,28	7,51	4,31
Veřejná správa a služby	14	11 551,57	25,82	172,13	63,47	56,77	25,39
OSTATNÍ							
	Počet	Celkový součet výdajů	Minimum	Maximum	Aritmetický průměr	Medián	Směrodatná odchylka
Zemědělství a lesní hospodářství	436	776,22	0	8,94	0,15	0,02	0,43
Průmysl a ostatní hospodářství	436	14 536,34	0	168,59	2,57	0,71	7,35
Služby pro obyvatelstvo	436	27 615,63	0,02	142,32	4,87	1,89	8,95
Sociální věci a politika zaměstnanosti	436	1 491,33	0	51,83	0,33	0	1,89
Bezpečnost státu a právní ochrana	436	1 612,58	0	27,09	0,29	0,06	0,89
Veřejná správa a služby	436	12 970,69	0	75,41	2,29	1,28	3,39

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Statutární město Pardubice bylo z této analýzy pro specifičnost jeho financování vyčleněno, a tudíž počet ORP je pouze 14. Ostatních obcí je poté 436. Pořadí celkového objemu výdajů za sledovaných šest skupin v obou skupinách obcí analogicky kopíruje celý kraj. Nejvyšší hodnotu celkového součtu zaujímá skupina služeb pro obyvatelstvo, následována skupinou veřejné správy a služeb. Nejnižších hodnot opět nabývá skupina zemědělství a lesního hospodářství. Dle ukazatelů minima, maxima a směrodatné odchylky lze říci, že skupina ORP vynakládá vyšší objem výdajů než ostatní obce. Dokládají to též hodnoty aritmetických průměrů a mediánu, kde medián je na rozdíl od aritmetického průměru málo citlivý k odlehlým hodnotám.

Pro skupinu obcí s rozšířenou působností, které zodpovídají za krizové plánování, je vývoj výdajů v období 2006–2018 znázorněn v obrázku č. 16.

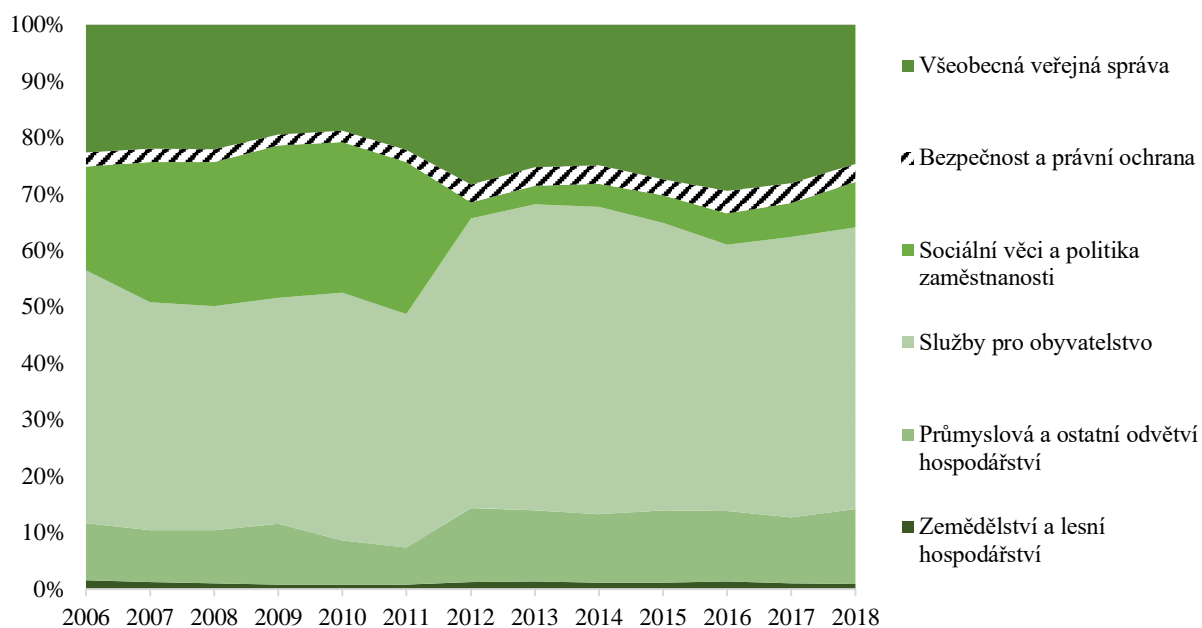
Obrázek 16: Vývoj výdajů v odvětvovém členění v ORP Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Výdaje v odvětvovém členění mají rozdílnou vývojovou tendenci. Výdaje na bezpečnost letích 2006–2012 stagnují a od roku 2012 rostou s výjimkou roku 2015. Výdaje ostatních skupin zpočátku analyzovaného období rostly, až v roce 2010 dosáhly svého maxima. V letech 2012–2016 stagnují a od roku 2016 rostou zřejmě v důsledku modernizace jednotek z programu Evropské unie. ORP mají nízký podíl výdajů na bezpečnost a právní ochranu.

Obce s rozšířenou působností mají povinnost vynakládat výdaje na bezpečnost z pověření státu a dostávají na její zajištění finanční příspěvek. Proto je závislost na ostatních

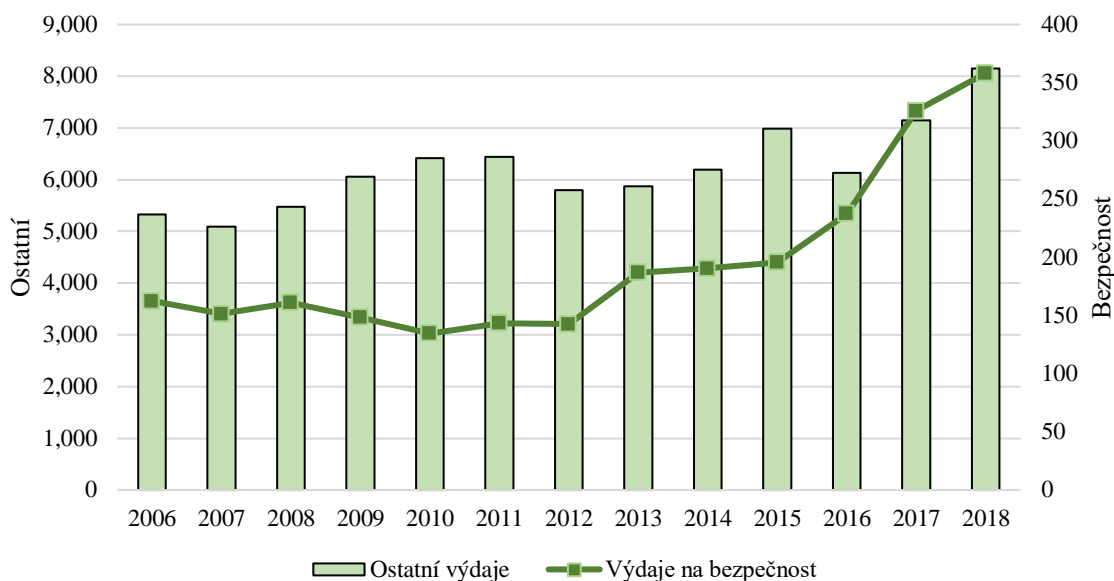
výdajích téměř nulová. Podíly výdajů ORP Pardubického kraje v druhovém členění jsou zachyceny v obrázku č. 17.

Obrázek 17: Podíl skupin výdajů v odvětvovém členění v ORP Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

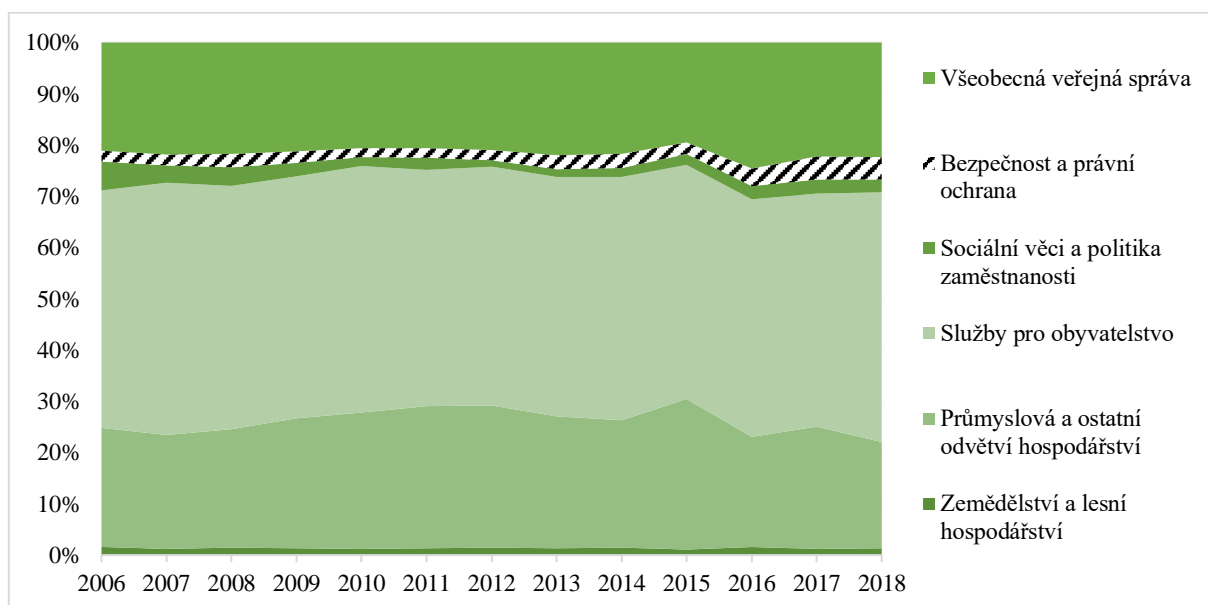
Podíl výdajů v ORP je podobný celkovému rozložení územních rozpočtů kraje, jelikož mají povinnost postupovat v souladu s politikou státu. Nemají tak úplnou volnost ve vynakládání výdajů pouze dle svých preferencí. Nejmenší podíl mají výdaje na zemědělství a lesní hospodářství a to 1 %. Dále pak výdaje na bezpečnost a právní ochranu 3 %, sociální věci a politiku zaměstnanosti 15 %, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství 11 % a všeobecná veřejná správa 24 %. Největší skupinu tvoří služby pro obyvatelstvo 46 %. ORP mají mnoho přenesených povinností od státu, na které dostávají finanční příspěvky. Výdaje ostatních obcí Pardubického kraje jsou znázorněny v obrázku č. 18.

Obrázek 18: Vývoj výdajů v odvětvovém členění v ostatních obcích Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Na rozdíl od ORP se datové řady v obrázku č. 18 pohybují téměř symetricky. Tato skupina ostatních obcí má vyšší podíl výdajů na bezpečnost a právní ochranu než ORP. Tyto výdaje rostou s větší razancí po roce 2012. Výdaje na ostatní skupiny mají dlouhodobě rostoucí trend s výjimkou let 2012 a 2016. Tyto obce rozdělují výdaje rozpočtů dle svých preferencí a rozhodování není tolik závislé na státní politice. Podíl výdajů ostatních obcí Pardubického kraje v druhovém členění jsou zachyceny v obrázku č. 19.

Obrázek 19: Podíl skupin výdajů v odvětvovém členění v ostatních obcích Pardubického kraje v období 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Podíl výdajů v ostatních obcích je podobný rozložení územních rozpočtů v ORP. Tato skupina obcí však například nerozděluje sociální dávky či dotace na zemědělství. Dále zde není promítnut propad skupiny služeb pro obyvatelstvo v roce 2012, tak jako v případě ORP. Nejmenší podíl mají obdobně výdaje na zemědělství a lesní hospodářství a to 1 %. Dále výdaje na bezpečnost a právní ochranu 3 %, sociální věci a politiku zaměstnanosti 3 %, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství 25 % a všeobecná veřejná správa 22 %. Největší skupinu pak tvoří služby pro obyvatelstvo 47 %.

V rámci této podkapitoly je dále zjišťováno, zda existuje závislost mezi výše sledovanými ukazateli. Jedná se o řadu výdajů na bezpečnost a výdaje na ostatní skupiny za zkoumané období 13 let. Vzorek dat je analogicky rozdělen na obce s rozšířenou působností a ostatní obce. Pro zjištění této závislosti byla provedena korelační analýza vybraných ukazatelů pomocí korelačního koeficientu.

Ve skupině obcí s rozšířenou působností vyšel korelační koeficient v hodnotě -0,149 a ve skupině ostatních obcí vyšel korelační koeficient v hodnotě 0,826. Z tabulek (Kubanová, Linda, 2010) bylo zjištěno, že kritické hodnoty pro daný počet pozorování a hladinu významnosti nabývají hodnot 0,5529. Z uvedeného vyplývá, že hodnota -0,149 spadá do oblasti přípustných hodnot a nulová hypotéza se nezamítá. Nelze tedy prokázat závislost. Výdaje obcí s rozšířenou působností na zajištění bezpečnosti tedy nezávisí na jejich ostatních výdajích. Pokud obec navýší svůj rozpočet lze předpokládat, že kvůli účelově vázaným dotacím nevynaloží proporcionálně stejný objem výdajů do bezpečnosti jako do ostatních skupin výdajů.

Naopak hodnota 0,826 spadá do oblasti kritických hodnot a nulová hypotéza se zamítá. Ve skupině ostatních obcí tedy lze připustit alternativní hypotézu a hovořit o korelačním vztahu, kde zvýšení výdajů na zajištění bezpečnosti doprovází zvýšení výdajů na ostatní skupiny. Pokud obce navýší svůj rozpočet, mohou z velké části určit jeho alokaci dle vlastních potřeb a navyšují proporcionálně výdaje jak na zajištění bezpečnosti, tak i na ostatní skupiny.

V souladu s cílem práce a druhou výzkumnou otázkou, zda objem výdajů vynaložený obcemi Pardubického kraje na zajištění bezpečnosti závisí na velikosti jejich spravovaného území či počtu obyvatel, byla sestavena tabulka č. 12.

Tabulka 12: Hodnoty korelačního koeficientu analýzy

	ORP	Ostatní
Výdaje na bezpečnost X rozloha obcí	0,0989	0,3966
Výdaje na bezpečnost X počet obyvatel	0,82	0,5975
Kritická hodnota z tabulek	0,5324	0,1966

Zdroj: Vlastní zpracování

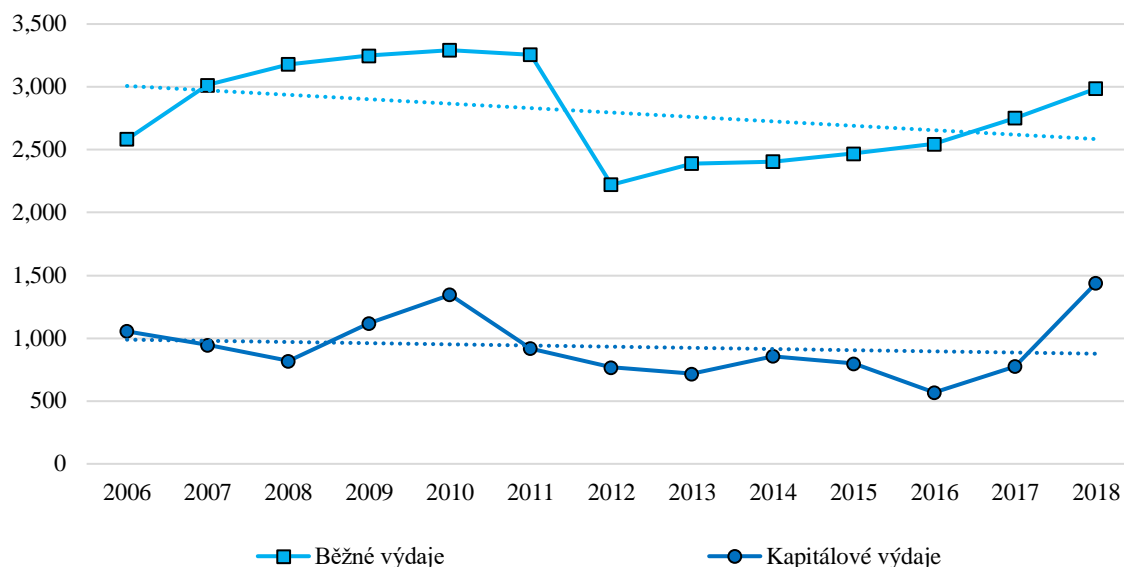
Spolu s výdaji na zajištění bezpečnosti byly v provedené analýze komparovány ukazatelé rozloha obcí v hektarech a počet obyvatel. Sledován byl korelační vztah mezi těmito ukazateli. Jelikož se v průběhu 13 let tato data téměř neměnila, byla použita data za rok 2018. Analogicky byla data rozdělena na skupinu obcí s rozšířenou působností a ostatní obce. Z provedené korelační analýzy vyplynulo, že se korelační koeficient mezi výdaji na bezpečnost a rozlohou obcí ve skupině ORP rovná 0,0989 a u ostatních obcí 0,3966. Dále bylo zjištěno, že se korelační koeficient mezi výdaji na bezpečnost a počtem obyvatel ve skupině ORP rovná 0,82 a u ostatních obcí Pardubického kraje 0,5975. Z tabulek (Kubanová, Linda, 2010) bylo zjištěno, že kritické hodnoty pro daný počet pozorování a hladinu významnosti nabývají hodnot 0,5324 pro ORP a 0,1966 pro ostatní obce.

Z uvedeného vyplývá, že pouze hodnota 0,0989 spadá do oblasti přípustných hodnot. Nulová hypotéza se v tomto případě nezamítá a mezi výdaji na bezpečnost a rozlohou obcí ve skupině ORP není touto analýzou prokázána statisticky významná závislost. V ostatních případech spadá korelační koeficient do kritické oblasti, nulová hypotéza se zamítá a lze hovořit o korelačním vztahu mezi sledovanými ukazateli. U prokazaného korelačního vztahu mezi výdaji na bezpečnost a rozlohou ve skupině ostatních obcí byl analyzován slabý korelační vztah. Lze konstatovat, že tato dvojice ukazatelů prokazuje, že čím je území obcí rozsáhlejší, tím je vynakládán větší objem výdajů na zajištění bezpečnosti.

Na objem vynaložených výdajů na zajištění bezpečnosti v obou skupinách obcí má dle provedené analýzy větší vliv spíše počet obyvatel. Zjištěný korelační vztah je mezi výdaji na bezpečnost a počtem obyvatel u skupiny ORP silnější než u ostatních obcí. V obou případech tento vztah představuje pozitivní závislost. Lze říci, že pokud roste počet obyvatel, zvyšují se také výdaje na zajištění bezpečnosti. V praxi to může znamenat, že vzroste možné riziko počtu mimořádných událostí a bezpečnostní složky budou muset častěji zasahovat. Souvisí to taktéž s potřebou jejich rozsáhlejšího personálního zajištění a vyšší technické vybavenosti.

4.3 Výdaje na bezpečnost a ostatní skupiny v ORP a ostatních obcích v členění na běžné a kapitálové výdaje

Výdaje obcí Pardubického kraje se v této analýze rozpadnou na ORP a ostatní obce v odvětvovém členění výdajů (na výdaje na bezpečnost a právní ochranu), a to v druhovém členění na běžné a kapitálové výdaje. Vývoj výdajů v ORP je znázorněn v obrázku č. 20.

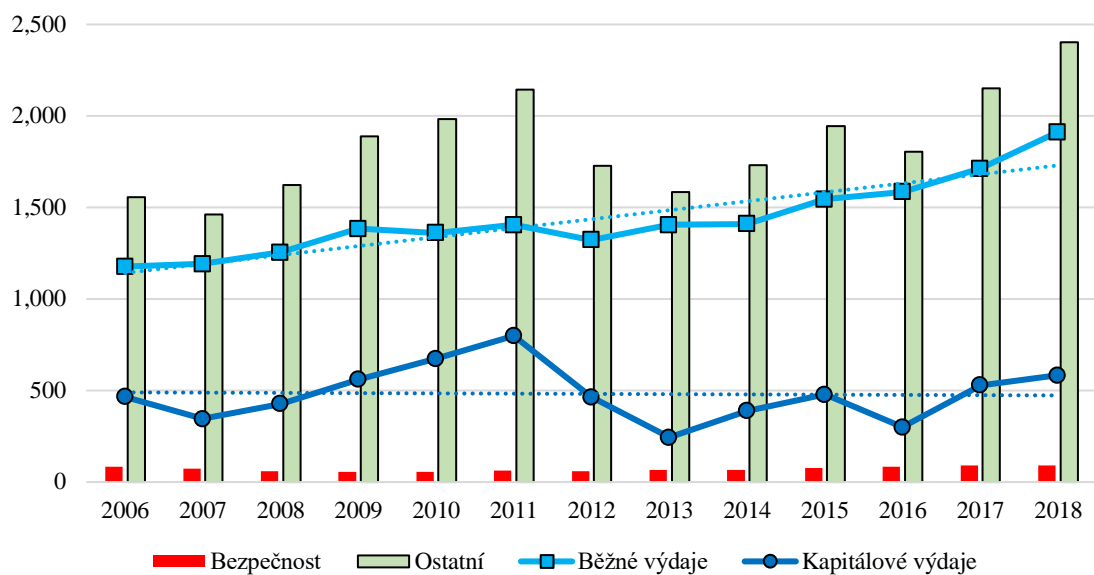

Obrázek 20: Vývoj výdajů v ORP v druhovém členění v Pardubickém kraji v letech 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Trend křivky běžných výdajů je mírně klesající a v roce 2012 je patrný propad křivky. Jak již bylo výše zmíněno, největší propad z této skupiny zaznamenala skupina výdajů na sociální věci a politiku zaměstnanosti, která svůj objem v tomto roce, snížila téměř o 90 %. Kapitálové výdaje jsou u této skupiny obcí zastoupeny v menším objemu než běžné. Tyto výdaje mírně klesaly do roku 2008, což lze pravděpodobně přisuzovat ekonomické krizi, poté po dva další roky rostly, až poprvé překročily hranici 1,2 miliarda korun. Další vývoj byl až do roku 2016 opět mírně klesající a poté rostl, až v roce 2018 dosáhl svého maxima.

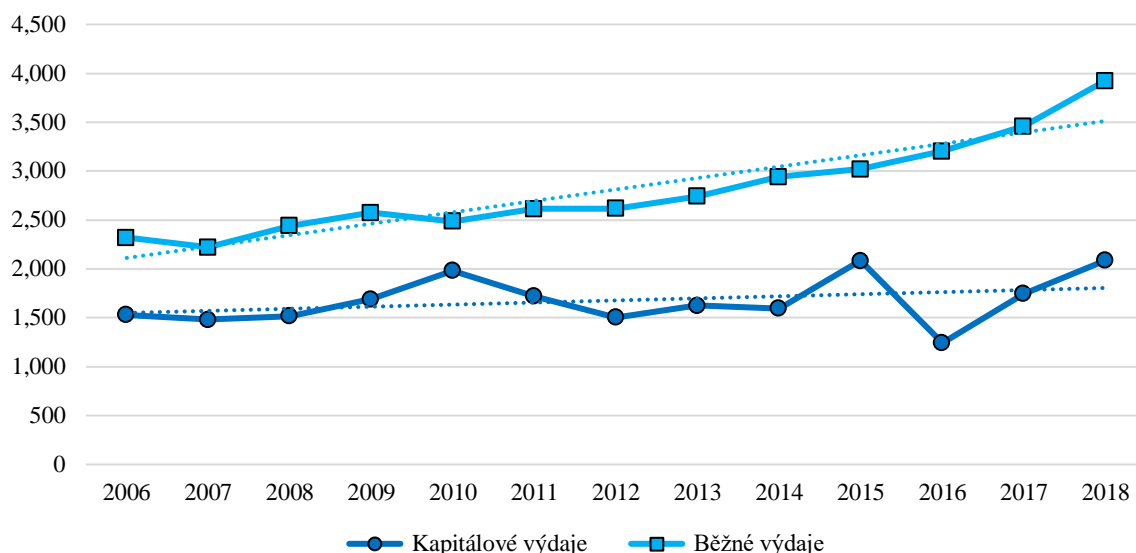
Jelikož je statutární město Pardubice v zajišťování bezpečnosti a právní ochrany specifitější, bylo vyčleněno a jeho výdaje samostatně zobrazeny v obrázku č. 21.

Obrázek 21: Vývoj výdajů v členění na druhové a odvětvové ve statutárním městě v letech 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

Statutární město Pardubice je krajské město, které bezpečnost a právní ochranu zajišťuje pouze prostřednictvím JPO I a městské policie. Tyto jednotky pokryjí celou oblast bez dalších jednotek požární ochrany. Celkové výdaje na zajištění krizové připravenosti jsou tudíž nižší než u ostatních obcí. Oproti předchozí skupině ORP má stále rostoucí trend běžných výdajů bez větších výkyvů. U kapitálových výdajů lze pozorovat téměř konstantní trend. Jejich křivka znázorňuje mírný propad v roce 2007 a poté růst až do roku 2011, kdy dosáhly svého maxima. Město pravděpodobně navzdory ekonomické krizi dokončovalo probíhající investiční projekty a pokles těchto výdajů zaznamenalo až od tohoto roku. Po následující dva roky výdaje klesaly a od té doby mají s mírnějším poklesem v roce 2016 rostoucí trend. Výdaje na bezpečnost a právní ochranu mají až na roky 2010 a 2014 rostoucí charakter. Výdaje na ostatní skupiny v odvětvovém třídění, vyjma let 2007 a 2013, kopírují trend běžných výdajů. Vývoj výdajů statutárního města je obdobný jako v následujícím obrázku č. 22, ve kterém je znázorněn vývoj výdajů ostatních obcí spadajících do Pardubického kraje.

Obrázek 22: Vývoj výdajů v druhovém členění v ostatních obcích Pardubického kraje v letech 2006–2018 (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor

U této nejpočetnější skupiny obcí mají běžné a kapitálové výdaje velice podobný průběh jako u statutárního města. Obě výdajové křivky mají rostoucí trend a pouze kapitálové více kolísají, a to zejména v letech 2010, 2015 a 2016. Tato skupina ostatních obcí nemá povinnosti dané státem jako ORP. Tvořit výdaje na bezpečnost mají uloženou ze zákona, ale malá obec nemá tak vysoké kapitálové výdaje, protože je ve většině případů nemá kde investovat. Obce volí úměrně mezi zajištěním jednotek požární ochrany (modernizací jejich vybavení) a ostatními skupinami výdajů. Jak již bylo specifikováno, mnoho obcí nemá zřízenou obecní policii, a tudíž nevynakládá tak vysoké výdaje ani na tuto část zajištění bezpečnosti.

Analýza získaných dat dokládá, že menší obce nakládají s výdaji obezřetněji. V první řadě je jejich povinností zajistit výdaje na bezpečnost a právní ochranu, zejména pak výdaje běžné. Pokud je období růstu ekonomiky, mohou si dovolit investovat i výdaje kapitálové. Obce jsou plně závislé na svých příjmech a pokud je hospodářský cyklus ve fázi zpomalení, příjmů se nedostává a obce neinvestují. U obcí s rozšířenou působností mají vliv poskytnuté dotace, příspěvky kraje a obecně vyšší rozpočet, se kterým mohou operovat. Pokud zabezpečí běžné výdaje, mohou si dovolit více investovat a zapojit se větší mírou do krizového řízení.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo statistické zhodnocení vývoje výdajů na bezpečnost hrazených z rozpočtů obcí Pardubického kraje v letech 2006–2018 vůči ostatním výdajům, a to v systémovém kontextu organizace integrovaného záchranného systému v tomto regionu. V souladu s cílem práce byly stanoveny dvě výzkumné otázky: „Jak velký podíl tvoří výdaje na zajištění bezpečnosti na rozpočtech obcí a je tento podíl na základě přidělených financí v rámci rozpočtového určení daní stálý? A závisí objem výdajů vynaložený obcemi Pardubického kraje na zajištění bezpečnosti na velikosti jejich spravovaného území či počtu obyvatel?“

Aby mohla být provedena zvolená analýza dat, bylo třeba nejprve určit základní rámec zajišťování bezpečnosti v obcích. Pojem obec, její postavení a orgány s jejich pravomocemi jsou definovány v zákoně č. 128/2000 Sb., *zákon o obcích (obecní zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů. Obce, které zákonnou cestou nabydou svěřené státní moci, ji vykonávají jako přenesenou působnost. Na plnění svěřených úkolů pak obdrží ze státního rozpočtu finanční příspěvek.

Bezpečnost je v obcích zajišťována zejména prostřednictvím obecní policie a jednotek požární ochrany. Každá obec má ze *zákona o požární ochraně* povinnost zřídit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce. Jednotku financuje obec sama ze svého rozpočtu s využitím příspěvků z kraje a státního rozpočtu formou účelových dotací. Jelikož obce nejsou povinny zřizovat obecní policii, mohou na základě veřejnoprávní smlouvy finančně přispívat obci v rámci stejného kraje, která obecní policii má. Dle platné legislativy však data o obecních policiích nebývají úplná a zkreslení údajů napomáhá fakt, že mohou být zřízeny, resp. zrušeny obecně závaznou vyhláškou obce. Provedenou analýzou bylo zjištěno, že v Pardubickém kraji se nachází 451 obcí, z nichž ke konci analyzovaného období pouze 21 zřídilo městskou policii a 8 obcí zřídilo policii obecní. Průměrný počet strážníků obsluhující jednotlivé obce se pohybuje kolem 10.

V závěru analyzovaného období bylo v Pardubickém kraji evidováno celkem 530 jednotek požární ochrany. Jednotek SDH obcí (JPO II, JPO III a JPO V) je 505, nejvíce je jich zařazeno v kategorii JPO V (401 jednotek). Rozdělení těchto jednotek v jednotlivých okresech Pardubického kraje je nerovnoměrné. Jejich rozmístění je ve velké míře závislé především na počtu obcí v daném územním odboru. Při výpočtu průměrné rozlohy území, která připadá

na jednu jednotku SDH obce, má nejlepší pokrytí územní odbor Chrudim (6,4 km²). Provedeno bylo celkem 7 457 zásahů. Ve většině případů u mimořádných událostí zasahovaly bezpečnostní složky v rozsáhlejší zastoupení. V polovině případů (52 %) byly společně s HZS u zásahů přítomny jednotky Policie ČR. Téměř ve třetině situací (29 %) zde zasahovala ZZS, z 8 % obecní policie a ve 4 % zasahovaly podniky a firmy.

Pro zodpovězení otázek týkajících se rozpočtů bylo použito hledisko druhového a odvětvového třídění dle rozpočtové skladby. Stěžejní byla skupina číslo 5 - bezpečnost státu a právní ochrana, jejíž nejmenší jednotkou jsou paragrafy. Nejobjemnější paragraf této skupiny představují výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek. Na celkovém objemu výdajů ve sledovaném období vynaložených na skupinu bezpečnost státu a právní ochranu dosahují podílu téměř 60 %, což představuje zhruba 2,3 miliard korun. Druhým nejobjemnějším paragrafem jsou výdaje na požární ochranu (dobrovolnou část) s podílem 37 %, což představuje zhruba 1,4 miliard korun. Ostatní paragrafy už se pohybují svým podílem kolem 1 % a v součtu dosahují zhruba 209 milionů korun.

V souvislosti s cílem práce tedy byla zodpovězena otázka: „Jak velký podíl tvoří výdaje na zajištění bezpečnosti na rozpočtech obcí a je tento podíl na základě přidělených financí v rámci rozpočtového určení daní stálý?“ Z pohledu jejich vývoje byla data analyzována pomocí grafického znázornění a základních statistických charakteristik. Nejprve byla analyzována z pohledu všech 451 obcí Pardubického kraje v letech 2006–2018. Bylo zjištěno, že objem výdajů na bezpečnost státu a právní ochranu činí zhruba 3,8 % z celkových výdajů obcí Pardubického kraje a jejich vývojový trend je rostoucí. Analýzou výdajů obcí za kraj jako celek bylo zjištěno, že běžné výdaje téměř kopírují vývoj HDP, jelikož jeho příjmy závisí na státním rozpočtu a dotacích. Kraj se jimi snažil zabezpečit své základní výdaje. Na druhou stranu kapitálové výdaje se snižují v době, kdy je ekonomika ve zpomalení, a naopak rostou v době ekonomického růstu. Obce v Pardubickém kraji tedy převážně šetřily investice v období nedostatku a realizovaly své záměry až v době ekonomického růstu.

Pro další zkoumání byly obce Pardubického kraje rozděleny na obce s rozšířenou působností a ostatní obce. Ve skupině výdajů na bezpečnost a v ostatních skupinách výdajů v členění na ORP a ostatní obce bylo zjištěno, že ORP spravují tuto oblast samostatně, ale většinu zdrojů na jejich financování poskytuje ústřední vláda prostřednictvím krajských úřadů. Mají proto nižší podíl výdajů na oblast bezpečnosti. Úměrně zpomalení ekonomiky klesá tempo zvyšování výdajů. U skupiny ostatních obcí je vývoj výdajů na bezpečnost téměř shodný

s vývojem HDP. Předpokladem této závislosti může být nižší rozpočet ostatních obcí, a tedy opatrnější nakládání s výdaji na bezpečnost. I přestože se obce snaží zajišťovat tyto finance bez větších výkyvů, šetří zřejmě i na zajištění bezpečnosti, i když by dle zákona neměly. V Pardubickém kraji měla ekonomická krize větší dopad na výdaje (největší konkrétně na sociální věci a politiku zaměstnanosti) v ORP a jejich územních jednotkách než na kraj jako celek.

Aby byla data rozebrána do větších detailů, byla rozdělena na běžné a kapitálové výdaje. Výdaje zaznamenaly největší propad běžných výdajů na bezpečnost v roce 2012, kde se snížily výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti téměř o 90 %. Kapitálové výdaje se v ORP odkládaly na pozdější (příznivější) období.

Pro specifický způsob financování bylo vyčleněno statutární město Pardubice, kde bylo zjištěno, že vývoj běžných výdajů se chová podobně jako u skupiny ostatních obcí a kapitálové výdaje téměř jako v ORP. Je zřejmé, že město Pardubice vynakládá méně financí na zajištění bezpečnosti státu a právní ochranu oproti výdajům na ostatní skupiny, jelikož tuto oblast zabezpečuje z velké části stát.

Získaná data dokládají, že menší obce nakládají s výdaji obezřetněji. V první řadě je jejich povinností zajistit výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu, zejména pak výdaje běžné. Pokud je období růstu ekonomiky, mohou si dovolit investovat i výdaje kapitálové. Obce jsou plně závislé na svých příjmech a pokud je hospodářský cyklus ve fázi zpomalení, příjmy se nedostává a obce neinvestují. U obcí s rozšířenou působností mají vliv poskytnuté dotace, příspěvky kraje a obecně vyšší rozpočet, se kterým můžou operovat. Pokud zabezpečí běžné výdaje, mohou si dovolit více investovat a zapojit se tak větší mírou do krizového řízení. Analyzován zde byl korelační vztah mezi výdaji na bezpečnost a výdaji na ostatní skupiny za zkoumané období 13 let. Data byla analogicky rozdělena na skupinu obcí s rozšířenou působností a ostatní obce, avšak pouze ve skupině ostatních obcí lze hovořit o velmi slabém korelačním vztahu mezi sledovanými ukazateli.

Druhá otázka se zajímala o závislost objemu výdajů vynaloženého obcemi Pardubického kraje na zajištění bezpečnosti na velikosti jejich spravovaného území či počtu obyvatel. Sledován byl korelační vztah mezi těmito ukazateli. Jelikož se v průběhu 13 let tato data téměř neměnila a aby byla analýza co nejaktuálnější, byla použita data za rok 2018. Analogicky byla data rozdělena na skupinu obcí s rozšířenou působností a ostatní obce. Z provedené korelační analýzy vyplynulo, že mezi výdaji na bezpečnost a rozlohou obcí

ve skupině ORP není analýzou prokázána statisticky významná závislost. V ostatních případech lze hovořit o korelačním vztahu mezi sledovanými ukazateli. U prokázaného korelačního vztahu mezi výdaji na bezpečnost a rozlohou ve skupině ostatních obcí byl analyzován slabý korelační vztah. Tato dvojice ukazatelů prokazuje, že čím je území obcí rozsáhlejší, tím je vynakládán větší objem výdajů na zajištění bezpečnosti. Na objem vynaložených výdajů na zajištění bezpečnosti v obcích má dle provedené analýzy větší vliv spíše počet obyvatel. Zjištěný korelační vztah je mezi výdaji na bezpečnost a počtem obyvatel u ORP silnější než u skupiny ostatních obcí. V obou případech tento vztah představuje pozitivní závislost. Lze říci, že pokud roste počet obyvatel, zvyšují se také výdaje na zajištění bezpečnosti. V praxi to znamená, že vzroste možné riziko počtu mimořádných událostí a bezpečnostní složky budou muset častěji zasahovat. Souvisí to taktéž s potřebou jejich rozsáhlejšího personálního zajištění a vyšší technické vybavenosti.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ADAMEC, V. *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. ISBN 978-80-7385-123-1.
- [2] BALABÁN, M., PERNICA, B., STEJSKAL, L. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Občané v bezpečnostním systému: dobrovolnictví a občanská participace v prostoru mezi státem a trhem*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
- [3] ČERNOHORSKÝ J., TEPLÝ P. *Základy financí*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-3669-3.
- [4] ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.
- [5] ČESKO. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.
- [6] ČESKO. Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., *Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-347>.
- [7] ČESKO. Vyhláška č. 247/2001 Sb., *o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů*. Ministerstva vnitra České republiky. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>.
- [8] ČESKO. Vyhláška č. 323/2002 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*. Ministerstvo financí České republiky: o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů [online]. [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislative/legislativni-dokumenty/2002/vyhlaska-c-323-2002-sb-3461>.
- [9] ČESKO. Vyhláška č. 418/2008 Sb., *Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. 2019 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-418>.

- [10] ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., *Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.
- [11] ČESKO. Zákon č. 129/2000 Sb., *Zákon o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>.
- [12] ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., *Zákon České národní rady o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.
- [13] ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.
- [14] ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb., *Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.
- [15] ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb., *Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>.
- [16] ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.
- [17] ČESKO. Zákon č. 314/2002 Sb., *Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem, ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. 2019 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-314>.
- [18] ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb., *Zákon České národní rady o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů*. *Zákony pro lidi* [online]. 2020 [cit. 2020-07-06]. ISBN 978-80-86946-43-6. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>.

- [19] Český statistický úřad. *Malý lexikon obcí České republiky - 2019*. [online]. 2019 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2018-42hnx5qxcd>.
- [20] Český statistický úřad. *Města a městyse v Pardubickém kraji*. [online]. 2019 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/92010910/32019919m10.pdf/1e532899-1289-46ce-956e-0a0fc88eb1cf?version=1.1>.
- [21] Český statistický úřad. *Srovnání krajů v České republice - 2019*. [online]. 2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/26-spravni-obvody-obce-qczrbsrmtt>.
- [22] Český statistický úřad. *Výdaje územních rozpočtů*. [online]. 2020 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvo=FIN03&vyhltext=%C3%BAzemn%C3%AD&bkvt=w7p6ZW1uw60.&z=T&f=TABULKA&katalog=all&str=v71&&u=v4__VUZEMI__100__3093.
- [23] *Dotační tituly pro financování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí*. 112: Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 16. 2017, 16(52017), 8.
- [24] HINDLS, R. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [25] HENDL, J. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. 5. rozšířené vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0981-2.
- [26] HZS České republiky. *Statistické ročenky*. [online]. 2020 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>.
- [27] KRAFTOVÁ, I. *Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-261-0.
- [28] KROUPA, M., M. ŘÍHA. *Integrovaný záchranný systém*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Armex publishing, 2006. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-01-4.
- [29] KUBANOVÁ, J., LINDA, B. *Kritické hodnoty a kvantily vybraných rozdělení pravděpodobností*. Vyd. 3. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010. ISBN 978-80-7395-326-3.

- [30] MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011. ISBN: 978-80-87174-03-6.
- [31] Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní strategie ČR*. [online]. 2020 [cit. 2020-11-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-strategie-cr.aspx>.
- [32] Ministerstvo vnitra České republiky. *Obecní policie: Informace týkající se obecních a městských policií*. [online]. [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>.
- [33] MLEZIVA, Z. *Co je to JPO I až VI? Hasiči Domažlice* [online]. 2016 [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.hasicido.cz/faq/co-je-to-jpo-i-az-vi/>
- [34] Moderní obec. *Veřejný pořádek a bezpečnost*. [online]. 2000 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/verejny-poradek-a-bezpecnost/>.
- [35] *Monitor – informační portál Ministerstva financí* [online]. 2020 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>.
- [36] MORAN, M. (ed.), REIN, M. (ed.) and GOODIN, R., E.(ed.) et al. *The Oxford Handbook od Public Policy*. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 978-0-19-954845-3.
- [37] PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [38] PERNICA, B. *Ekonomika bezpečnosti*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2019. ISBN 978-80-7560-263-3.
- [39] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- [40] Policie České republiky. *O Policii ČR*. [online]. 2019 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>.
- [41] PROVAZNÍKOVÁ, R., *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*, 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5922-7.
- [42] Regionální informační servis. *Mapy – Pardubický kraj*. [online]. 2019 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/pardubicky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/uzemni-cleneni-mapy>.

- [43] SMO ČR. *Sbory dobrovolných hasičů – dotační výzva pro obce vyhlášena* [online]. 2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/sbory-dobrovolnych-hasicu---dotacni-vyzva-pro-obce-vyhlasena>.
- [44] SZASZO, Z. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
- [45] Šebestová, L. *Hospodaření vybraných sborů dobrovolných hasičů v obcích Olomouckého kraje*. Ostrava, 2016. Bakalářská práce. Technická univerzita Ostrava.
- [46] VILÁŠEK, J., FIALA, M. a VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.
- [47] *Výroční zpráva 2019*. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [online]. 2019 [cit. 2020-10-08]. Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/vyrocnizprava/2019/zprava_A4_2019_final.pdf.
- [48] *Víte, v čem se liší JSDH a SDH?* Praha – Běchovice [online]. 2020 [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <http://www.praha-bechovice.cz/m/volny-cas/spolkovy-zivot/behovicti-hasici/vite-v-cem-se-lisi-jsdh-a-sdh/>.
- [49] WAXMAN, M. C. *National Security Federalism in the Age of Terror*. Stanford Law Review, Vol. 64, 2012, Columbia Public Law Research Paper No. 11-271. SSRN [online]. 2011 [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1830312.

PŘÍLOHY

Příloha A – Přehled obcí Pardubického kraje, které zřídily obecní/městskou policii a jednotky požární ochrany

**PŘÍLOHA A – Přehled obcí Pardubického kraje, které zřídily
obecní/městskou policii (PO) a jednotky požární ochrany (JPO)**

Název obce	IČO obce	Okres	OP	JPO
00038113	Obec Libchavy	Ústí nad Orlicí		JPO V
00038130	Obec Sloupnice	Svitavy		JPO III, JPO V
00190900	Obec Spojil	Pardubice		JPO V
00191159	Obec Srnojedy	Pardubice		JPO V
00194514	Obec Bezděčí u Trnávky	Svitavy		JPO V
00194549	Obec Janůvky	Svitavy		
00194557	Obec Malíkov	Svitavy		JPO V
00194611	Obec Gruna	Svitavy		JPO V
00194646	Obec Radkov	Svitavy		JPO V
00269841	Obec Běstvina	Chrudim		JPO V
00269867	Městys Bojanov	Chrudim		JPO V
00269883	Obec Bořice	Chrudim		
00269905	Obec Bylany	Chrudim		JPO V
00269913	Obec Ctětín	Chrudim		JPO V
00269956	Obec České Lhotice	Chrudim		JPO V
00269964	Obec Dědová	Chrudim		JPO V
00270032	Obec Hamry	Chrudim		JPO V
00270041	Město Heřmanův Městec	Chrudim	M	JPO II
00270059	Město Hlinsko	Chrudim	M	JPO I, JPO II, JPO III, JPO V
00270105	Obec Holetín	Chrudim		JPO V
00270113	Obec Honbice	Chrudim		JPO V
00270121	Obec Horka	Chrudim		JPO V
00270130	Obec Horní Bradlo	Chrudim		JPO III
00270148	Obec Hošťalovice	Chrudim		JPO V
00270156	Město Hrochův Týnec	Chrudim	M	JPO III, JPO V
00270164	Obec Hroubovice	Chrudim		JPO V
00270199	Město Chrast	Chrudim		JPO III, JPO V
00270202	Městys Chroustovice	Chrudim		JPO V
00270211	Město Chrudim	Chrudim	M	JPO I, JPO III, JPO V
00270237	Obec Jenišovice	Chrudim		JPO V
00270245	Obec Kameničky	Chrudim		JPO V
00270253	Obec Kladno	Chrudim		JPO V
00270288	Obec Kočí	Chrudim		JPO V
00270326	Obec Krásné	Chrudim		JPO V
00270334	Obec Krouna	Chrudim		JPO III, JPO V
00270369	Obec Leština	Ústí nad Orlicí		JPO V
00270377	Obec Leštinka	Chrudim		JPO V
00270393	Obec Libkov	Chrudim		JPO V
00270407	Obec Liboměřice	Chrudim		JPO V
00270423	Obec Lozice	Chrudim		JPO V
00270431	Obec Lukavice	Chrudim		JPO V
00270440	Město Luže	Chrudim		JPO II, JPO V
00270491	Obec Míčov – Sušice	Chrudim		JPO V
00270504	Obec Mířetice	Chrudim		JPO V
00270521	Obec Mladoňovice	Chrudim		JPO V
00270547	Obec Morašice	Chrudim		JPO V
00270563	Obec Nabočany	Chrudim		JPO V
00270571	Obec Načešice	Chrudim		JPO III
00270580	Město Nasavrky	Chrudim		JPO III, JPO V
00270598	Obec Nové Hradky	Ústí nad Orlicí		JPO V
00270636	Obec Orel	Chrudim		JPO V
00270661	Obec Perálec	Chrudim		JPO V
00270725	Obec Pokřikov	Chrudim		JPO V
00270733	Obec Prachovice	Chrudim		JPO II
00270741	Město Proseč	Chrudim		JPO III, JPO V
00270750	Obec Prosetín	Chrudim		JPO V

00270814	Obec Raná	Chrudim		JPO V
00270822	Město Ronov nad Doubravou	Chrudim		JPO III, JPO V
00270831	Obec Rosice	Chrudim	O	JPO V
00270865	Obec Řepníky	Ústí nad Orlicí		JPO V
00270873	Obec Řestoky	Chrudim		JPO V
00270881	Město Seč	Chrudim		JPO I, JPO V
00270903	Město Skuteč	Chrudim	M	JPO II, JPO V
00270920	Město Slatiňany	Chrudim		JPO II, JPO V
00270938	Obec Sobětuchy	Chrudim		JPO V
00270962	Obec Stradouň	Ústí nad Orlicí		JPO V
00270971	Obec Střemošice	Chrudim		JPO V
00270989	Obec Studnice	Chrudim		JPO V
00270997	Obec Svídnice	Chrudim		JPO V
00271004	Obec Svratouch	Chrudim		JPO III
00271047	Obec Tisovec	Chrudim		JPO V
00271055	Městys Trhová Kamenice	Chrudim		JPO III
00271063	Obec Trojovice	Chrudim		JPO V
00271071	Město Třemošnice	Chrudim		JPO II
00271080	Obec Tuněchody	Chrudim		JPO V
00271101	Obec Úhřetice	Chrudim		JPO V
00271110	Obec Vápenný Podol	Chrudim		JPO V
00271128	Městys Včelákov	Chrudim		JPO V
00271136	Obec Vejvanovice	Chrudim		JPO V
00271144	Obec Vinary	Ústí nad Orlicí		JPO V
00271152	Obec Vítanov	Chrudim		JPO V
00271161	Obec Vojtěchov	Chrudim		JPO V
00271187	Obec Vortová	Chrudim		JPO V
00271195	Obec Vrbatův Kostelec	Chrudim		JPO V
00271209	Obec Všeradov	Chrudim		JPO V
00271217	Obec Vysočina	Chrudim		JPO V
00271233	Obec Zaječice	Chrudim		JPO V
00271292	Městys Žumberk	Chrudim		JPO V
00273317	Obec Barchov	Pardubice		JPO V
00273325	Obec Bezděkov	Pardubice		JPO V
00273350	Město Lázně Bohdaneč	Pardubice	M	JPO III
00273376	Obec Borek	Pardubice		JPO V
00273384	Obec Brloh	Pardubice		JPO V
00273392	Obec Břehy	Pardubice		JPO III
00273406	Obec Bukovina nad Labem	Pardubice		JPO V
00273414	Obec Bukovina u Přelouče	Pardubice		JPO V
00273422	Obec Bukovka	Pardubice		JPO V
00273431	Obec Býšť	Pardubice		JPO III
00273449	Obec Čeperka	Pardubice		JPO III
00273457	Obec Čepí	Pardubice		JPO V
00273481	Město Dašice	Pardubice		JPO III
00273490	Obec Dolany	Pardubice		JPO V
00273503	Obec Dolní Roveň	Pardubice		JPO III
00273511	Obec Dolní Ředice	Pardubice		JPO V
00273546	Obec Dřiteč	Pardubice		JPO V
00273554	Obec Hlavečnick	Pardubice		JPO V
00273571	Město Holice	Pardubice		JPO I, JPO III
00273589	Město Horní Jelení	Pardubice		JPO III, JPO V
00273601	Obec Horní Ředice	Pardubice		JPO V
00273635	Obec Hrobice	Pardubice		JPO V
00273643	Městys Choltice	Pardubice		JPO III, JPO V
00273651	Obec Choteč	Pardubice		JPO V
00273660	Město Chvaletice	Pardubice	M	
00273678	Obec Chvojenec	Pardubice		JPO V
00273686	Obec Chýšť	Pardubice		JPO V
00273694	Obec Jankovice	Pardubice		JPO V
00273708	Obec Jaroslav	Pardubice		JPO V

00273716	Obec Jedousov	Pardubice		JPO V
00273724	Obec Jeníkovice	Pardubice		JPO V
00273732	Obec Jezbořice	Pardubice		JPO V
00273741	Obec Kasalice	Pardubice		
00273767	Obec Kladruby nad Labem	Pardubice		JPO III, JPO V
00273783	Obec Kojice	Pardubice		JPO V
00273821	Obec Kostěnice	Pardubice		JPO V
00273848	Obec Labské Chrčice	Pardubice		JPO V
00273899	Obec Libišany	Pardubice		JPO V
00273902	Obec Lipoltice	Pardubice		JPO III
00273961	Obec Mikulovice	Pardubice		
00273970	Obec Mokošín	Pardubice		JPO V
00273988	Obec Moravany	Pardubice		JPO III, JPO V
00274011	Obec Opatovice nad Labem	Pardubice	O	JPO III
00274020	Obec Ostřešany	Pardubice		JPO III
00274038	Obec Ostřetín	Pardubice		JPO III
00274046	Statutární město Pardubice	Pardubice	SM	JPO I, JPO III, JPO V
00274062	Obec Poběžovice u Holic	Pardubice		JPO V
00274101	Město Přelouč	Pardubice	M	JPO I, JPO III
00274119	Obec Přelovice	Pardubice		JPO V
00274127	Obec Přepychy	Pardubice		JPO V
00274135	Obec Ráby	Pardubice		JPO III
00274143	Obec Radhošť	Ústí nad Orlicí		JPO V
00274151	Obec Rohovládova Bělá	Pardubice		JPO III
00274160	Obec Rohoznice	Pardubice		JPO V
00274178	Obec Rokytno	Pardubice		JPO V
00274194	Obec Rybitví	Pardubice		
00274208	Obec Řečany nad Labem	Pardubice		JPO III, JPO V
00274216	Obec Selmice	Pardubice		
00274224	Obec Semín	Pardubice		JPO V
00274241	Město Sezemice	Pardubice	M	JPO III, JPO V
00274259	Obec Slepotice	Pardubice		JPO V
00274267	Obec Sopřeč	Pardubice		JPO V
00274283	Obec Srch	Pardubice		JPO III, JPO V
00274305	Obec Staré Hradiště	Pardubice		JPO III
00274313	Obec Staré Jesenčany	Pardubice		JPO V
00274321	Obec Staré Ždánice	Pardubice		JPO III
00274330	Obec Starý Mateřov	Pardubice		JPO V
00274356	Obec Stojice	Pardubice		
00274364	Obec Strašov	Pardubice		JPO V
00274381	Obec Svojšice	Pardubice		JPO V
00274429	Obec Trusnov	Pardubice		JPO V
00274445	Obec Turkovice	Pardubice		JPO III
00274461	Obec Týniště	Ústí nad Orlicí		JPO V
00274470	Obec Uhersko	Pardubice		JPO V
00274488	Obec Uhřetická Lhota	Pardubice		JPO V
00274500	Obec Újezd u Přelouče	Pardubice		JPO III
00274526	Obec Valy	Pardubice		JPO V
00274534	Obec Vápno	Pardubice		JPO V
00274542	Obec Veliny	Pardubice		JPO V
00274569	Obec Veselí	Pardubice		JPO V
00274585	Obec Vlčí Habřina	Pardubice		JPO V
00274593	Obec Voleč	Pardubice		JPO III
00274607	Obec Vysoké Chvojno	Pardubice		
00274615	Obec Vyšehněvice	Pardubice		JPO V
00274623	Obec Zdechovice	Pardubice		JPO III
00274640	Obec Žaravice	Pardubice		JPO V
00274658	Obec Živanice	Pardubice		JPO V
00276375	Obec Benátky	Svitavy		JPO V
00276413	Obec Bohuňov	Svitavy		JPO V
00276421	Obec Bohuňovice	Svitavy	O	

00276430	Obec Borová	Svitavy		JPO V
00276464	Obec Brněnec	Svitavy		JPO III
00276472	Obec Březina	Svitavy		JPO V
00276499	Obec Březiny	Svitavy		JPO V
00276511	Obec Budislav	Svitavy		JPO III
00276529	Město Bystře	Svitavy		JPO II
00276537	Obec Cerekvice nad Loučnou	Svitavy		JPO III
00276545	Obec Čistá	Svitavy		JPO III
00276561	Obec Dětřichov	Svitavy		JPO V
00276588	Obec Dlouhá Loučka	Svitavy		JPO III
00276596	Obec Dolní Újezd	Svitavy		JPO III
00276634	Obec Hartmanice	Svitavy		JPO V
00276693	Obec Chornice	Svitavy		JPO III
00276707	Obec Chotěnov	Svitavy		JPO V
00276715	Obec Chotovice	Svitavy		JPO V
00276723	Obec Chrastavec	Svitavy		JPO V
00276731	Obec Janov	Svitavy		JPO V
00276758	Obec Jaroměřice	Svitavy		JPO V
00276766	Obec Jarošov	Svitavy		JPO V
00276782	Obec Jedlová	Svitavy		JPO III
00276791	Město Jevíčko	Svitavy	M	JPO II
00276804	Obec Kamenec u Poličky	Svitavy		JPO V
00276812	Obec Kamenná Horka	Svitavy		
00276839	Obec Koclířov	Svitavy		JPO V
00276855	Obec Korouhev	Svitavy		JPO III
00276863	Obec Koruna	Svitavy		
00276871	Obec Křenov	Svitavy		JPO III
00276880	Obec Kunčina	Svitavy		JPO V
00276898	Obec Květná	Svitavy		JPO V
00276901	Obec Lavičné	Svitavy		JPO V
00276936	Obec Linhartice	Svitavy		JPO V
00276944	Město Litomyšl	Svitavy	M	JPO I, JPO III
00276952	Obec Lubná	Svitavy		JPO III
00276961	Obec Makov	Svitavy		JPO V
00276987	Obec Městečko Trnávka	Svitavy		JPO III
00276995	Obec Mikuleč	Svitavy		JPO V
00277002	Obec Mladějov na Moravě	Svitavy		JPO III
00277029	Obec Morašice	Svitavy		JPO V
00277037	Město Moravská Třebová	Svitavy	M	JPO I, JPO V
00277053	Obec Nedvězí	Svitavy		JPO V
00277070	Obec Oldříš	Svitavy		JPO III
00277088	Obec Opatov	Svitavy		JPO III
00277100	Obec Osík	Svitavy		JPO V
00277151	Obec Pohledy	Svitavy		JPO V
00277177	Město Polička	Svitavy	M	JPO I, JPO III
00277185	Obec Pomezí	Svitavy		JPO III
00277223	Obec Příluka	Svitavy		JPO V
00277231	Obec Pustá Kamenice	Svitavy		JPO V
00277240	Obec Pustá Rybná	Svitavy		JPO V
00277258	Obec Radiměř	Svitavy		JPO III
00277274	Obec Rohozná	Svitavy		JPO III
00277282	Obec Rozhraní	Svitavy		JPO V
00277291	Obec Rozstání	Svitavy		JPO V
00277304	Obec Rudná	Svitavy	O	JPO V
00277312	Obec Rychnov na Moravě	Svitavy		JPO V
00277321	Obec Sádek	Svitavy		JPO V
00277339	Obec Sebranice	Svitavy		JPO III
00277347	Obec Sedliště	Svitavy		JPO V
00277355	Obec Sklené	Svitavy		JPO V
00277363	Obec Slatina	Svitavy		JPO V
00277380	Obec Staré Město	Svitavy	O	JPO II

00277401	Obec Stašov	Svitavy		JPO V
00277410	Obec Strakov	Svitavy		JPO V
00277436	Obec Suchá Lhota	Svitavy		
00277444	Město Svítavy	Svitavy	M	JPO I, JPO II
00277452	Městys Svojanov	Svitavy		JPO III
00277461	Obec Široký Důl	Svitavy		JPO V
00277479	Obec Študlov	Svitavy		JPO V
00277487	Obec Telecí	Svitavy		JPO III
00277495	Obec Trpín	Svitavy		JPO III
00277509	Obec Trstěnice	Svitavy		JPO III
00277517	Obec Třeňov	Svitavy		JPO V
00277541	Obec Vendolí	Svitavy		JPO V
00277550	Obec Vidlatá Seč	Svitavy		JPO III
00277568	Obec Víska u Jevíčka	Svitavy		JPO V
00277576	Obec Vítějeves	Svitavy		JPO V
00277584	Obec Vranová Lhota	Svitavy		JPO III
00277606	Obec Vysoká	Svitavy		JPO V
00278564	Město Brandýs nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		JPO III
00278581	Obec Bučina	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278599	Obec Bystřec	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278602	Obec Cotkyně	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278611	Obec Čenkovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278637	Obec Červená Voda	Ústí nad Orlicí		JPO II
00278645	Obec Česká Rybná	Ústí nad Orlicí		JPO III
00278653	Město Česká Třebová	Ústí nad Orlicí	M	JPO II, JPO V
00278661	Městys České Heřmanice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278670	Obec České Libchavy	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278696	Obec Damník	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278718	Obec Dobříkov	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278734	Městys Dolní Čermná	Ústí nad Orlicí		JPO III
00278742	Obec Dolní Dobrouč	Ústí nad Orlicí		JPO III
00278831	Obec Hejnice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278874	Obec Hnátnice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278882	Obec Horní Čermná	Ústí nad Orlicí		JPO III
00278904	Obec Horní Heřmanice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278939	Obec Horní Třešňovec	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278955	Město Choceň	Ústí nad Orlicí		JPO II, JPO V
00278963	Město Jablonné nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		JPO II
00278980	Obec Jammé nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		JPO V
00278998	Obec Javorník	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279005	Obec Jelná	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279013	Obec Kameničná	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279021	Obec Klášterec nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		JPO III
00279056	Obec Koldín	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279072	Město Králíky	Ústí nad Orlicí		JPO I, JPO II
00279099	Městys Kunvald	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279102	Město Lanškroun	Ústí nad Orlicí	M	JPO I, JPO II
00279129	Město Letohrad	Ústí nad Orlicí	M	JPO II
00279153	Obec Libecina	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279161	Obec Lichkov	Ústí nad Orlicí		JPO III
00279170	Obec Líšnice	Ústí nad Orlicí		JPO III
00279196	Obec Lubník	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279200	Obec Lukavice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279218	Obec Luková	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279226	Obec Mistrovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279234	Obec Mladkov	Ústí nad Orlicí		JPO III
00279242	Obec Mostek	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279269	Obec Nekoř	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279277	Obec Němčice	Svitavy		JPO V
00279285	Obec Svatý Jirí	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279293	Obec Orlické Podhůří	Ústí nad Orlicí		JPO V

00279307	Obec Orličky	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279315	Obec Ostrov	Ústí nad Orlicí	O	JPO V
00279331	Obec Pastviny	Ústí nad Orlicí		
00279340	Obec Petrovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279358	Obec Písečná	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279382	Obec Podlesí	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279412	Obec Pustina	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279421	Obec Rudoltice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279447	Obec Řetová	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279471	Obec Seč	Ústí nad Orlicí		JPO III, JPO V
00279498	Obec Skořenice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279510	Obec Slatina	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279536	Obec Sopotnice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279544	Obec Sruby	Ústí nad Orlicí		
00279552	Obec Strážná	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279561	Obec Studené	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279579	Obec Sudislav nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279587	Obec Sudslava	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279617	Obec Šedivec	Ústí nad Orlicí		
00279625	Obec Tatenice	Ústí nad Orlicí		JPO III
00279633	Obec Těchonín	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279641	Obec Tisová	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279650	Obec Třebovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279668	Obec Újezd u Chocně	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279676	Město Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	M	JPO I, JPO III
00279692	Obec Velká Skrovnice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279706	Obec Verměřovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279714	Obec Vlčkov	Svitavy		JPO V
00279731	Obec Voděrady	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279749	Obec Vraclav	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279765	Obec Výprachtice	Ústí nad Orlicí		JPO III
00279773	Město Vysoké Mýto	Ústí nad Orlicí	M	JPO I, JPO II
00279781	Obec Zádolí	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279790	Obec Záchlumí	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279803	Obec Zálší	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279811	Obec Zámorsk	Ústí nad Orlicí		JPO III
00279820	Obec Zářecká Lhota	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279846	Město Žamberk	Ústí nad Orlicí	M	JPO I, JPO II
00279854	Obec Žampach	Ústí nad Orlicí		JPO V
00279862	Obec Žichlínek	Ústí nad Orlicí		JPO III
00401269	Obec Oucmanice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00483575	Obec Dolní Bezděkov	Chrudim		JPO V
00483869	Město Březová nad Svitavou	Svitavy	M	JPO II
00483877	Obec Podhořany u Ronova	Chrudim		JPO V
00484164	Obec Bělá u Jevíčka	Svitavy		JPO V
00484466	Obec Dvakačovice	Chrudim		
00484768	Obec Lány	Chrudim		JPO V
00485063	Obec Dřenice	Chrudim		
00485365	Obec Třebřichy	Chrudim		JPO V
00485535	Obec Krasíkov	Ústí nad Orlicí		
00485659	Obec České Petrovice	Ústí nad Orlicí		
00485667	Obec Bítovany	Chrudim		JPO V
00485969	Obec Čankovice	Chrudim		JPO V
00486264	Obec Přestavlky	Chrudim		JPO V
00496979	Obec Rozhovice	Chrudim		JPO V
00496987	Obec Bor u Skutče	Chrudim		JPO V
00496995	Obec Vyžice	Chrudim		
00497002	Obec Křižanovice	Chrudim		JPO V
00497011	Obec Licibořice	Chrudim		JPO V
00579432	Obec Březinky	Svitavy		JPO V
00579441	Obec Banín	Svitavy		JPO V

00579459	Obec Bělá nad Svitavou	Svitavy		JPO V
00579467	Obec Biskupice	Svitavy		JPO V
00579475	Obec Borušov	Svitavy		JPO V
00579483	Obec Desná	Svitavy		JPO V
00579491	Obec Dětrichov u Moravské Třebové	Svitavy		JPO V
00579505	Obec Hartinkov	Svitavy		JPO V
00579513	Obec Horky	Svitavy		JPO V
00579521	Obec Horní Újezd	Svitavy		JPO V
00579530	Obec Hradec nad Svitavou	Svitavy		JPO V
00579548	Obec Chmelík	Svitavy		JPO V
00579556	Obec Javorník	Svitavy		JPO V
00579564	Obec Karle	Svitavy		JPO V
00579572	Obec Kukle	Svitavy		
00579581	Obec Nová Sídla	Svitavy		JPO V
00579599	Obec Nová Ves u Jarošova	Svitavy		JPO V
00579602	Obec Opatovec	Svitavy		JPO V
00579611	Obec Poříčí u Litomyšle	Svitavy		JPO V
00579629	Obec Řídký	Svitavy		
00579637	Obec Tržek	Svitavy		JPO V
00579645	Obec Újezdec	Svitavy		
00579653	Obec Útěchov	Svitavy		JPO V
00579661	Obec Vrážné	Svitavy		JPO V
00579670	Obec Želivsko	Svitavy		JPO V
00580341	Obec Bošín	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580457	Obec Dubany	Pardubice		JPO V
00580465	Obec Chrtínky	Pardubice		
00580473	Obec Poběžovice u Přelouče	Pardubice		JPO V
00580481	Obec Svinčany	Pardubice		JPO V
00580490	Obec Urbanice	Pardubice		
00580503	Obec Časy	Pardubice		
00580511	Obec Malé Výkleky	Pardubice		JPO V
00580520	Obec Lány u Dašic	Pardubice		JPO V
00580538	Obec Pravy	Pardubice		JPO V
00580546	Obec Tetov	Pardubice		JPO V
00580554	Obec Křičeň	Pardubice		JPO V
00580562	Obec Litošice	Pardubice		JPO V
00580571	Obec Kunětice	Pardubice		JPO V
00580589	Obec Němčice	Pardubice		JPO V
00580597	Obec Újezd u Sezemic	Pardubice		
00580601	Obec Černá u Bohdanče	Pardubice		JPO V
00580619	Obec Stěblová	Pardubice		JPO V
00580627	Obec Plch	Pardubice		JPO V
00580635	Obec Podůlšany	Pardubice		JPO V
00580643	Obec Třebosice	Pardubice		JPO V
00580651	Obec Holotín	Pardubice		
00580660	Obec Sovolusky	Pardubice		JPO V
00580678	Obec Morašice	Pardubice		JPO V
00580686	Obec Neratov	Pardubice		
00580856	Obec Vračovice - Orlov	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580899	Obec Dlouhoňovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580902	Obec Dlouhá Třebová	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580911	Obec Dolní Morava	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580929	Obec Helvíkovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580937	Obec Řetůvka	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580945	Obec Hrádek	Ústí nad Orlicí		
00580953	Obec Sobkovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580961	Obec Džbánov	Ústí nad Orlicí		JPO V
00580988	Obec Anenská Studánka	Ústí nad Orlicí		
00580996	Obec Trpík	Ústí nad Orlicí		
00581003	Obec Albrechtice	Ústí nad Orlicí	O	
00581020	Obec Rybník	Ústí nad Orlicí		JPO V

00654621	Obec Předhradí	Chrudim		JPO V
00654639	Obec Hluboká	Chrudim		JPO V
00654647	Obec Lipovec	Chrudim		JPO III
00654655	Obec Bousov	Chrudim		JPO V
00654663	Obec Zajezdec	Chrudim		JPO V
00654728	Obec Kostelec u Heřmanova Městce	Chrudim		JPO V
00654736	Obec Hodonín	Chrudim	M	JPO V
00654744	Obec Jeníkov	Chrudim		JPO V
00654752	Obec Stolany	Chrudim		JPO V
00853976	Obec Sázava	Ústí nad Orlicí	O	
00853984	Obec Přivrat	Ústí nad Orlicí		JPO V
00853992	Obec Plchovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
00854000	Obec Nasavrky	Ústí nad Orlicí		JPO V
00854034	Obec Hrušová	Ústí nad Orlicí		JPO V
00854051	Obec Kosořín	Ústí nad Orlicí		
00856606	Obec Běstovice	Ústí nad Orlicí		JPO V
15054195	Obec Klešice	Chrudim		JPO V
15054209	Obec Smrček	Chrudim		
15054225	Obec Zderaz	Chrudim		JPO V
15054233	Obec Žlebské Chvalovice	Chrudim		JPO V
15054241	Obec Biskupice	Chrudim		JPO V
15054250	Obec Kněžice	Chrudim		JPO V
15054268	Obec Ostrov	Chrudim		JPO V
43500081	Obec Úherčice	Chrudim		
48156931	Obec Trnávka	Pardubice		JPO III
60104171	Obec Mrákotín	Chrudim		JPO V
64782701	Obec Otradov	Chrudim		JPO V
67441513	Obec Semanín	Ústí nad Orlicí		
69171289	Obec Rabštejnská Lhota	Chrudim		JPO V

O – obec

M – městys, město

SM – statutární město

HM – hlavní město